

OPDRACHTGEVER

Algemene Ondernemingen Degroote nv

PROJECT 1808

Bouwen van residentie Amigo
Bredene

Postinterventiedossier

Conform De Wet op het Welzijn 04.08.1996

Conform het K.B. 25 januari 2001

en de Europese richtlijn 92/57 EEG

Voor de veiligheidscoördinator

KUBIEK BVBA

Cedric Meganck

Voor de opdrachtgever

Algemene Ondernemingen Degroote nv

Jan Degroote

AANPASSINGEN

Dit Veiligheids- en gezondheidsplan werd opgesteld door **KUBIEK BVBA** die er alle rechten inzake inhoud en vorm op behoudt.
Het mag slechts gebruikt worden in het kader van bovenstaand project.
Noch dit document, noch gedeelten ervan mogen gereproduceerd of opgeslagen worden in een retrieval systeem in welke vorm ook,
zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van **KUBIEK BVBA**

19/12/17 Oorspronkelijke versie

handtekening

A
B
C
D
E
F
G
H

DOEL

Het postinterventiedossier (P.ID.) bevat de elementen die voor de veiligheid en gezondheid van belang zijn en waarmee tijdens het gebruik, het onderhoud, de eventuele latere werkzaamheden (instandhoudings-, verbouwings- en sloopwerken) moet worden rekening gehouden; het is volledig aangepast aan de kenmerken van het bouwwerk.

Het postinterventiedossier wordt opgesteld door de coördinator-ontwerp en overhandigd aan de coördinator-verwezenlijking. Het wordt bij de oplevering overhandigd aan de opdrachtgever en bij overdracht van het bouwwerk bij de notariële akte gevoegd. Een exemplaar wordt overhandigd aan de beheerder van het bouwwerk en eventueel aan de coördinator die belast wordt met eventuele aanpassings-, renovatie- of onderhoudswerken.

INHOUDSTAFEL

I. Algemene projectgegevens

II. Gegevens van de tussenkomende partijen

III. Aangebrachte structurele voorzieningen met betrekking tot gevaarlijke situaties in gebruiksfase

1. vaste bevestigingspunten voorzien in constructie

- 1.1 bevestigingspunten voor steigers
- 1.2 bevestigingspunten voor collectieve beschermingsmiddelen (veiligheidsnetten, leuning, ...)
- 1.3 bevestigingspunten voor persoonlijke beschermingsmiddelen
(voor onderhoudswerken dak, voor ruitenwassers,...)

2. permanente beveiligingsmiddelen

- 2.1 toegang dak
- 2.2 noodvoorzieningen (alarm, noodverlichting, nooduitgangen, afsluiters,...)
- 2.3 ventilatievoorzieningen (kelders, garages, stookplaatsen,...)
- 2.4 inspectieluiken/putten (afvoerleidingen, vetopvangputten,...)
- 2.5 grond- en waterkeringsvoorzieningen,...
- 2.6 diversen

IV. ONDERHOUDSAANBEVELINGEN

- 1. Funderingswerken
- 2. Riolering
- 3. Metselwerken
- 4. Dak
- 5. Buitenschrijnwerk
- 6. Voegwerk
- 7. Bezetwerken
- 8. Vloer- en tegelwerken
- 9. Algemene binnenafwerking
- 10. Elektriciteit
- 11. Sanitair
- 12. Verwarming
- 13. Keuken
- 14. Ventilatie & luchtvochtigheid
- 15. Veiligheid

V. Periodiciteit

VI. Bijlagen

- bijlage 1 - Plannen**
- bijlage 2 - Vergunningen**
- bijlage 3 - As-Built-dossiers**
- bijlage 4 - Mails & Briefwisseling**
- bijlage 5 - Diversen**
- bijlage 6 - Contract**
- bijlage 7 - Overdracht**
- bijlage 8 - Epb**

I. ALGEMENE PROJECTGEGEVENS

1.1. BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN BOUWWERK

1.1.1. Korte beschrijving van het project.

Bouwen van residentie Amigo
Bredene

1.1.2. Adres bouwplaats :

Straat : Duinenstraat 308
Postnr : 8450
Tel.: per gsm

Kadaster : -
Gemeente : Bredene
Fax : -

1.1.3. Aard van de werken, van het ontwerp tot de verwezenlijking :

De werken bestaan uit:

- het opstellen van planning-, werk- en detailtekeningen,
- het vrijmaken van het terrein,
- werfinrichting & signalisatie
- afbraakwerken
- grondwerken
- funderingen
- ruwbouw van en in de constructie
- dakconstructie
- dakbedekking
- buitenschrijnwerk
- binnenschrijnwerkerij
- elektriciteit
- verwarming & klimaatregeling
- sanitair (badkamer, toilet en keuken)
- bepleistering
- vloerbekleding
- schilder- en behangwerken
- gevelrenovatie
- liften
- asbest
- bodemsanering
- bliksembeveiliging
- brandbeveiliging
- zwambestrijding
- rooien van bomen
- zwembaden
- omgevingsaanleg

VT	NVT
-	X
-	X
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
X	-
-	X
X	-
X	-
X	-
-	X
X	-
-	X
-	X
-	X
X	-

een en ander overeenkomstig het BESTEK DOSSIER Nr.

...

1.1.4. Startdatum :

De vermoedelijke datum van aanvang der werkzaamheden

na afroep

1.1.5. Duur der werken :

Vermoedelijke duur der verschillende werkzaamheden:

...

maanden

De voorlopige oplevering is voorzien op

..... / ..... / .....

1.1.6. Aantal werknemers :

Vermoedelijke maximum aantal werknemers op de bouwplaats:

15 personen

II. GEGEVENS VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN

2.1.1.a. Opdrachtgever :

Algemene Ondernemingen Degroote nv

Naam :	Algemene Ondernemingen Degroote nv		
Adres :	Troonstraat 60		
Gemeente:	Oostende	postnr. :	8400
Telefoon:	059 80 91 91	Fax :	.....
		Gsm :	.....
Vertegenwoordigd door :	Jan Degroote	e - mail :	info@vastgoed-degroote.be

2.1.2.1.1. Bouwdirectie belast met het ontwerp (architectuur):

Arcas Architect bvba

Naam :	Arcas Architect bvba		
Adres :	Natiënlaan 75 a		
Gemeente:	Knokke-Heist	postnr. :	8300
Telefoon:	050 62 03 00	Fax :	.....
		Gsm :	0
Vertegenwoordigd door :	0	e - mail :	info@arcas.eu

2.1.2.2. Bouwdirectie belast met het ontwerp (stabiliteit) :

Cobe Ingenieurs bvba

Naam :	Cobe Ingenieurs bvba		
Adres :	Gistelsesteenweg 267		
Gemeente:	Jabbeke	postnr. :	8490
Telefoon:	050 37 67 00	Fax :	050 37 67 01
		Gsm :	-
Vertegenwoordigd door :	-	e - mail :	info@cobe.be

2.1.2.3. Bouwdirectie belast met het ontwerp (technieken) :

.....

Naam :	.....		
Adres :	.....		
Gemeente:	.....	postnr. :	.....
Telefoon:	.....	Fax :	.....
		Gsm :	.....
Vertegenwoordigd door :	.....	e - mail :	.....

2.1.3. Bouwdirectie belast met de uitvoering :

.....

Naam :	.....		
Adres :	.....		
Gemeente:	.....	postnr. :	.....
Telefoon:	.....	Fax :	.....
		Gsm :	.....
Vertegenwoordigd door :	.....	e - mail :	.....

2.1.4.1.1. Bouwdirectie belast met de controle (architectuur):

Arcas Architect bvba

Naam :	Arcas Architect bvba		
Adres :	Natiënlaan 75 a		
Gemeente:	Knokke-Heist	postnr. :	8300
Telefoon:	050 62 03 00	Fax :	.....
		Gsm :	0
Vertegenwoordigd door :	0	e - mail :	info@arcas.eu

2.1.4.2. Bouwdirectie belast met de controle (stabiliteit) :

Cobe Ingenieurs bvba

Naam :	Cobe Ingenieurs bvba		
Adres :	Gistelsesteenweg 267		
Gemeente:	Jabbeke	postnr. :	8490
Telefoon:	050 37 67 00	Fax :	050 37 67 01
		Gsm :	-
Vertegenwoordigd door :	-	e - mail :	info@cobe.be

2.1.4.3. Bouwdirectie belast met de controle (technieken) :

.....

Naam :	.....		
--------	-------	--	--

Adres :	.....		
Gemeente:	.....		postnr. : .....
Telefoon:	.....	Fax :	Gsm : .....
Vertegenwoordigd door :	.....	e - mail :	.....

2.2.5. Aannemer (s)

1. ACTIVITEIT :		Afbraak	
Naam :	Veryser Georges		
Adres :	Stationsstraat 196		
Gemeente:	Zandvoorde	postnr. :	8400
Telefoon:	059 50 56 77	Fax :	059 51 25 55
Vertegenwoordigd door :	Veryser Georges		e - mail : -
Veiligheidsplan : aangevraagd op :	#VERW!	Gsm :	0475 87 76 45
		Bekomen:	....

2. ACTIVITEIT :		Palen	
Naam :	De Waal Solid Foundations		
Adres :	E Vlietinckstraat 22		
Gemeente:	Oostende	postnr. :	8400
Telefoon:	059 269 540	Fax :	-
Vertegenwoordigd door :	-		e - mail : -
Veiligheidsplan : aangevraagd op :	#VERW!	Gsm :	-
		Bekomen:	....

3. ACTIVITEIT :		Ruwbouw	
Naam :	Algemene Ondernemingen Degroote nv		
Adres :	Troonstraat 60		
Gemeente:	Oostende	postnr. :	8400
Telefoon:	059 29 51 76	Fax :	059 80 80 54
Vertegenwoordigd door :	Jan Degroote		e - mail : info@vastgoed-degroote.be
Veiligheidsplan : aangevraagd op :	#VERW!	Gsm :	-
		Bekomen:	-

2.2.6. Veiligheidscoördinator- ontwerp & verwezenlijking :

2.2.6.1. Ontwerp :

Naam :	KUBIEK BVBA		
Adres :	Pathoekweg 9b bus 2		
Gemeente:	Brugge	postnr. :	8000
Telefoon:	050/32.11.20	Fax :	.....
Vertegenwoordigd door :	Cedric Meganck	Gsm :	0476/65.70.78
		e - mail :	info@kubiek.be

2.2.6.2. Verwezenlijking :

Naam :	KUBIEK BVBA		
Adres :	Pathoekweg 9b bus 2		
Gemeente:	Brugge	postnr. :	8000
Telefoon:	050/32.11.20	Fax :	.....
Vertegenwoordigd door :	Cedric Meganck	Gsm :	0476/65.70.78
		e - mail :	info@kubiek.be

III. AANGEBRACHTE STRUCTURELE VOORZIENINGEN MET BETREKKING TOT GEVAARLIJKE SITUATIES IN GEBRUIKSFASE

1. Vaste en permanente bevestigingspunten voorzien in de constructie

zie periodiciteitstabel (V.)

- Collectieve beschermingsmiddelen
- Individuele beschermingsmiddelen
- Diverse
- Adviezen

2. Brandveiligheid - indien van toepassing

- 2.1. Brandveiligheid
- 2.2. Evacuatieprocedure
- 2.3. Brandpreventieverslag (voorlopig en definitief rapport)

3. Onderhouds - en interventievoorschriften

3,1 Algemeen

3.1.1 zie periodiciteitstabel en preventiemaatregelen onder hoofdstuk V

3,2 Brandveiligheidsuitrusting

3,3 Onderhoudsaanbevelingen onder hoofdstuk IV.

3,4 Dakwerken

3.4.1 Gebruiksvoorschriften veiligheidsvoorzieningen

3,5 Werken op hoogte

3.5.1 Ladders

- Gebruiksvoorschriften ladders

3.5.2 Rolstellingen

- Gebruiksvoorschriften rolstellingen

3.5.3 Hoogtewerkers

- Gebruiksvoorschriften hoogtewerkers

3,6 Gevaarlijke producten

3.6.1 Veiligheidsinformatiebladen of M.S.D.S - fiche (material safety data sheet)

3,7 Werken in besloten ruimtes (kruipkelders, ...)

3.7.1 Voorschriften voor het werken in besloten ruimtes

IV. ONDERHOUDSAANBEVELINGEN

1. Funderingswerken

1.1. Aanvullen en nivelleren rondom het gebouw

- Laat het terrein zodanig aflopen dat het water van het huis wegloopt.
- Ook een terras moet altijd enig 'afschot' krijgen. Dat betekent dat het een beetje schuin moet liggen. Een afschot heeft meestal een helling van 1 à 2 % (d.i. 1 à 2 centimeter per meter) naar de tuin. Om deze helling uit te meten, plaatst u een slangwaterpas of een stuk doorzichtige tuinslang tegen de gevel.
- Bij het aanleggen van terrassen en paden en bij aanvullen van grond moeten de opengelaten stootvoegen onder aan de spouwmuuren volledig vrij blijven. Water dat bij langdurige of hevige regenval in de spouw terecht komt, kan hierdoor worden afgevoerd.
- Let erop dat de rioleringsbuizen niet beschadigd raken of verzakken. Wees extra voorzichtig wanneer een verhuishuis wordt ingehuurd, of wanneer een vrachtwagen stenen voor de oprit komt lossen.

1.2. Waterdichtheid van de kelders

- In wanden of vloeren van kelders mag u nooit boren of gaten maken.
- Aandacht schenken aan de kelderverdichting. Laten uitvoeren door gespecialiseerde firma's.
- Het plaatsen van een drainering kan de kans op lekkage sterk verminderen, maar het sluit waterinfiltratie zeker niet uit.

1.3. Drainering

Als de grond waterziek is of moeilijk water doorlaat, kan het nuttig zijn rond de woning een vaste drainering aan te leggen.

2. Riolering

2.1. Toegankelijkheid

- De septische put, sifonput, regenwaterput en de toezichtputten moeten altijd toegankelijk blijven.
- Deze putten moeten worden opgehoogd tot op de hoogte van het nieuwe maaiveld. Aangepaste ophoogstukken en deksels in gietijzer of aluminium zijn verkrijgbaar in de handel.
- Onderhoud en reiniging van het rioleringsstelsel

2.2. Septische put

- In een septische put worden menselijke uitwerpselen omgezet door een bacterieveld. Voor het toilet mag u daarom nooit ammoniakhoudende reinigingsproducten gebruiken. Ze zouden het bacterieveld kunnen afbreken. Dat risico bestaat eveneens als u geneesmiddelen hebt ingenomen.
- door.
- Zorg ervoor dat er in de septische put nooit niet-biologisch afbreekbare producten terechtkomen, zoals plastic, geneesmiddelen, moeilijk verteerbare papiersoorten, maandverbanden, verf of andere chemische producten.
- Laat de put om de 3 à 4 jaar ruimen. Hiervoor doet u een beroep op een gespecialiseerde ruimdienst.

2.3. Sifonput

- Schep de sifonput om de zes maanden leeg en spoel daarna goed schoon.
- Onaangename geuren kunt u voorkomen door de gleuven tussen het kader en het deksel in te smeren met een laagje bruine zeep of vet.

2.4. Toezichtputten

Schep toezichtputten om het half jaar leeg. Spoel goed schoon, zodat alle overblijfselen van detergents, wasmiddelen, enzovoort worden verwijderd.

2.5. Regenwaterput

Naargelang het gebruik moet de regenwaterput om de 4 à 5 jaar wordt geleegd en gereinigd. Reinig eveneens regelmatig de bladvangsers in de goten, zodat de afvoerbuizen niet verstopten. Vergeet evenmin de tapbuizen van platte daken vrij te maken.

3. Metselwerken

3.1. Buitenmetselwerk

- Open stootvoegen moeten altijd volledig openblijven. Bij verstopping maakt u ze dadelijk weer vrij, zodat overtollig spouwwater naar buiten kan.
- Wacht niet met de herstelling van beschadigde of losse voegen, bijvoorbeeld bij dorpels.
- Reageer ook onmiddellijk bij elke vorm van vochtinsijpeling.
- Indien dit niet in de aanneming is voorzien, moet de voeg tussen de ramen en het metselwerk zo snel mogelijk worden gedicht. Deze klus laat u het beste uitvoeren door een gespecialiseerd vakman. Wilt u het zelf doen, gebruik dan een plastische kit. Deze heeft het voordeel dat hij soepel blijft.
- De eerste 3 à 4 jaar kan buitenmetselwerk regelmatig witte uitbloeiingen vertonen. Deze zijn het gevolg van vocht en daarna weer uitdrogen. Voor het metselwerk zijn uitbloeiingen meestal totaal onschadelijk. Na enkele regenbuien verdwijnen ze vanzelf.

Als u niet zolang wil wachten, kunt u de uitbloeiingen droog wegborstelen met een halfharde borstel (geen staalborstel!) en afspoelen met zuiver water. Een hogedrukreiniger of wasproducten zijn taboe! Herhaal de bewerking tot de vlekken volledig verdwenen zijn.

Bij hardnekkige uitbloeiingen kunt u het metselwerk afwassen met een licht zure oplossing van chloorwaterstofzuur (zoutzuur) op 10 %. Dus één liter zuur en 9 liter water. Spoel goed af. Bescherm goed uw huid en uw ogen, en adem geen dampen in. Dit is een gevaarlijk werkje.

- Indien u het gevelmetselwerk wil schilderen, doe dan bij voorkeur een beroep op een gespecialiseerde firma.
- Mos, algen en schimmels tieren vooral in vochtige, zonloze omstandigheden. Schimmels herkent u aan zwarte, bruine en andere donkere puntjes en vlekken. Algen hebben eerst een groene of blauwgroene kleur. Na het afsterven worden ze bruin of zwart. De worteltjes van mos scheiden zure stoffen af, die de voegmortel kunnen aantasten.

Verwijder eerst het dikkere aangroei en behandel de plekken daarna overvloedig met bleekwater (5 %) of met een speciaal product voor het doden van mos, algen en schimmels. Hou u strikt aan de gebruiksaanwijzing van de fabrikant en bescherm huid en ogen. Vergeet ook niet planten af te dekken. Na 24 uur drogen kan de muur worden afgeborsteld en gereinigd met schoon water. Herhaal indien nodig.

- Let op met sommige klimplanten. Ze kunnen 'het metselwerk doen afbrokkelen.

3.2. Binnenmetselwerk

- Voor het bevestigen van kaders, hangkasten enz. moet u altijd de geschikte pluggen gebruiken. Voor volle muren kan u kiezen tussen de klassieke kunststof pluggen en slag- en nagelpluggen. De klassieke pluggen worden aangebracht in een voorgeboord gat in de muur, indien nodig lichtjes aangeklopt met een hamer, en daarna wordt er een schroef in gedraaid. Slag- en nagelpluggen zijn voorzien van een nagel of een speciale schroef die met een hamer in de plug wordt gedreven. Dat gaat veel sneller dan schroeven.

Voor holle wanden bestaan er speciale vouw- en vleugelpluggen. Vouwpluggen zijn opgebouwd uit 2 segmenten. Bij het aandraaien van de schroef in de plug wordt de achterzijde van de plug naar voren dubbelgevouwen. Vleugelpluggen of A-pluggen bestaan uit een voetje met vier vleugels.

- Vooraleer u in binnenwanden boort, moet u altijd nagaan of er op die plaats geen elektrische leidingen of afvoerbuizen zijn ingewerkt. Controleer daarvoor het bouwplan, of klopf eens op de muur. Waar zich afvoerbuizen bevinden, klinkt de muur hol.

3.3. Schouwen en rookkanalen

- Hoe vaak u de schouw moet laten vegen, hangt af van de gebruikte brandstof. Schoorstenen die zijn aangesloten op vloeibare en vaste brandstoffen moeten volgens het KB van 6 januari 1978 minimum één keer per jaar worden geveegd.

Voor schoorstenen die zijn aangesloten op aardgasketels is er geen wettelijke verplichting. Hoewel de verbranding van gas weinig roetvorming veroorzaakt, neemt u toch best geen risico's. Laat ook een schoorsteen waarop een aardgasketel is aangesloten minstens één keer om de 2 jaar nazien en eventueel vegen. Vraag de schoorsteenveger altijd om een attest.

- Bij een houtkachel of haard hangt de frequentie af van de intensiteit van het gebruik en van de gebruikte houtsoorten. Als u weinig stookt met hard en droog hout, dan is één keer per jaar voldoende.

Stook nooit met vochtig hout of met dennenhout. In de schouw vormen deze teer en harsen die zeer moeilijk te verwijderen zijn en schouwbrand kunnen veroorzaken.

4. Dak

4.1. Daktimmerwerk

- Het hout van de spanten of het daktimmerwerk werd reeds in de fabriek behandeld met een vocht- en schimmelwerend product. Mocht er op het hout toch schimmel ontstaan, dan is dat te wijten aan insijpeling of condensatie.

Bij insijpeling moet u de dakbedekking onmiddellijk controleren en herstellen. Bij condensatie kunt u verluchttingspannen plaatsen. Bij sneldekpannen is de kans op condensatie weliswaar bijzonder klein. Ze zijn zodanig geplaatst dat de dakconstructie ruimschoots voldoende wordt verlucht.

- Let erop dat de maximaal toegelaten belasting van de zolderruimte niet wordt overschreden. Doorgaans is dat 100 kilo per vierkante meter. Stapel de zolder dus niet vol met zware voorwerpen of boeken.
- Pas de spanten of dakconstructie nooit aan zonder vooraf de architect of de fabrikant te raadplegen.

- Als u zoldervloerplaten legt, moeten voldoende uitzettingsvoegen worden voorzien. Laat vooral voldoende openingen tussen de zolderplaten en de puntgevels. Als de platen uitzetten, kunnen ze dan geen barsten veroorzaken in de onderliggende lokalen. Als u de zoldervloerplaten pas na de oplevering aanbrengt, dan moet u ze vijzen. Nagelen kan het pleisterwerk of de pleisterplaten beschadigen.

- isoleer het dak zo snel mogelijk. Zo voorkomt u energieverstopping en scheurvorming door temperatuurschommelingen.
- Een degelijke dakisolatie heeft meer te maken met een correcte plaatsing met het soort isolatiemateriaal. Volg dus nauwgezet de richtlijnen van de fabrikant.

Veel fabrikanten hebben speciaal voor de doe-het-zelver een uitgebreide handleiding samengesteld. Informeer ernaar bij uw handelaar.

- Op sommige isolatiematerialen werd al in de fabriek kraft- of alupapier als dampscherm aangebracht. Let erop dat die laag gericht is naar de warme kant (naar de zichtbare zijde dus). De voegen werkt u luchtdicht af met tape of door latjes over de voegen te klemmen.

4.2. Dakbedekking

- Het dak is zonder twijfel het kwetsbaarste gedeelte van een woning. Controleer het na elke storm, hagelbui of fel onweer. Losgekomen pannen, leien, zink- of loodslabben moeten zo vlug mogelijk worden hersteld of vervangen. Pannen die bij een windstoot beginnen te klapperen, zet u vast met speciale panhaken. Verwijder de naastliggende rij pannen, leg de haak over de bovenkant van de pan en nagel de onderkant van de panhaak in de panlat.

- Controleer de dakbedekking ook na elke winter. Vorst en sneeuw kunnen het dak eveneens aantasten.
- Aangestroken vorsten, nokken en gevelpannen moet u jaarlijks controleren en indien nodig opnieuw aanstrijken.
- Naargelang de omgeving en de oriëntatie vertonen de meeste daken na verloop van tijd minder of meer mosvorming. Op zich is dat geen ramp, maar laat het niet te ver komen. Te veel mos kan leiden tot vochtproblemen.

Krab het mos voorzichtig weg met (bij voorkeur) een plastic spatel, of anders met een stevig plamuurmes. Daarna kunt u het vuil wegboenen met een harde borstel en water, of wegsprengen met een hogedrukreiniger. Om restanten van mos te doden, kunt u na het drogen naborstelen met een oplossing van 5 % bleekwater. Nadien kunt u een moswerend middel aanbrengen.

- Een plat dak moet u eens per jaar zorgvuldig controleren. Let daarbij vooral op de naden tussen de banen van de bitumineuze bedekking ('de roofing'), de opstanden, hoekafwerkingen en aansluitingen bij doorvoeren. Zoek ook naar blazen en barstjes. Kleine reparaties kunt u uitvoeren met koud verwerkbaar bitumenpasta en een wapeningsmateriaal in de vorm van een vlies of weefsel.
- Voor onderhoud of herstellingen van een dak doet u bij voorkeur een beroep op gespecialiseerde vaklui. Niet alleen kennen zij alle knepen van het vak, ze zijn het ook gewoon om op dakhellingen te werken.

Indien u de herstellingswerken zelf wil uitvoeren, moet u erop letten dat u de rest van de dakbedekking en de goten niet beschadigt.

4.3. Goten schoonmaken

- Een dakgoot moet minstens eenmaal per jaar goed worden schoongemaakt. De beste tijd daarvoor is het eind van de herfst, als er geen bladeren van de bomen meer vallen. Eerst verwijdert u het grove vuil met behulp van een houten schraper of een tuinschep. De laag slib die achterblijft krijgt u weg door met de tuinslang water in de goot te spuiten, en de goot vervolgens schoon te boenen met een harde borstel. Eens de dakgoot gereinigd, kunt u ze beschermen met een speciale coating.
- Voor een zinken dakgoot mag u nooit een staalborstel gebruiken. Als in de dakgoot stukjes staaldraad achterblijven, kan een elektrolytische werking tussen staal en zink gaatjes veroorzaken.
- Om te beletten dat de afvoerbuys verstopt raakt, kan u in de dakgootopening een kunststof rooster plaatsen. Een metalen rooster is af te raden. Na enkele jaren begint het te roesten en breekt het in stukken. Die stukken komen dan terecht in de afvoerbuys.

5. Buitenschrijnwerk

5.1. Ramen en buitendeuren van kunststof of aluminium

- Kunststof en aluminium zijn niet volledig onderhoudsvrij. Als u ze niet regelmatig schoonmaakt, kunnen stof en andere vaste deeltjes zich gaan vasthechten.
- Aluminium reinigt u met veel water en neutrale detergents. Spoel goed na met zuiver water. Achtergebleven resten van het schoonmaakmiddel kunnen het aluminium op den duur gaan aantasten.
- Ook voor PVC gebruikt u alleen neutrale producten. Een zuur detergent kan de kleur van de profielen doen veranderen. Wrijf PVC nooit op met een droge doek. U zou de elektrostatische belasting van het materiaal versterken, waardoor het sneller vuil aantrekt. Behandel PVC één keer per jaar met een antistatisch onderhoudsproduct.
- Kijk regelmatig na of de waterafvoeropeningen voldoende open zijn.

5.2. Ramen, buitendeuren en luiken van hout

- Houten buitenschrijnwerk moet behandeld worden binnen de twee maanden na plaatsing. Er zijn minstens twee lagen nodig.
- Buitendeuren en -ramen moeten zowel van binnenuit als van buiten uit worden beschermd. Eerst neemt u de binnenzijde van het houtwerk onder handen, zo snel mogelijk daarna de buitenzijde. Wacht geen paar weken. Voor de binnenzijde gebruikt u altijd een waterdicht product, voor de buitenzijde steeds een 'ademend', microporeus systeem.
- Volg strikt de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant van het product.
- Aan de zonkant moet gelakt hout om de twee jaar worden bijgewerkt. Dat betekent: beschadigde plekken plaatselijk schuren, gronden en bijlakken. Voor het verven van buitenhoutwerk aan de schaduwkant mag u een jaar langer wachten. Als u telkens na de winter kleine beschadigingen bijwerkt, vooraleer vocht in het hout kan binnendringen, kan u de verfbeurt misschien nog

langer uitstellen.

- Merbau kan na verwerking rode sappen afscheiden. Dat komt doordat deze houtsoort wateroplosbare harsen bevat. Om het 'bloeden' te voorkomen, reinigt u het hout met een ammoniakwateroplossing (1 liter ammoniak op een emmer water). Laat drogen en isoleer de harsen met een laag vernis.

5.3. Hang- en sluitwerk van ramen, buitendeuren en luiken

- Hang- en sluitwerk en afdichtingstrips mogen nooit worden overschilderd.
- Controleer elk jaar of de afdichtingstrips nog op hun plaats zitten en niet vervangen moeten worden.
- Indien nodig vet u de bewegende delen van het sluitwerk in.
- Voor- en achterdeur zijn altijd voorzien van een meerpuntsluiting. Om scheefftrekken te vermijden, doet u de deur zoveel mogelijk op slot, zodat ze gelijkmatig tegen de deuroplijsting wordt gedrukt.

5.4. Beglazing en beglazingsvoegen

- Sporen van cement, kalk of verf verwijdt u bij de eerste opkuis.
- Het glas maakt u schoon met zuiver water en desnoods een zacht detergent. Krassen kunt u vermijden door de spons vaak te spoelen.
- Sommige soorten tape die u op het glas kleeft om het tijdens het schilderen te beschermen, zijn zeer moeilijk te verwijderen. Vraag in de handel naar makkelijk te verwijderen kleefband en haal het na elke schilderbeurt onmiddellijk weg.
- Controleer regelmatig de elastische kit tussen het glas en het raam. Soms wordt deze uitgepikt door vogels. Werk de voeg desnoods bij met dezelfde kit.

5.5. Alle zichtbaar en blootgesteld buitenhoutwerk

- Houten boordplanken, kroonlijstoversteken, puntgeveloversteken en -bekledingen en de dakkapelafwerking behandelt u binnen de twee maand na plaatsing. Breng minstens twee lagen aan.
- Volg strikt de gebruiksaanwijzing van de fabrikant van het product.
- Een beschermingslaag moet om de twee jaar worden vernieuwd.
- Controleer regelmatig de delen die veel zijn blootgesteld aan zon en slagregen en werk deze desnoods bij.

6. Voegwerk

- Controleer regelmatig het opvoeg- en afstrijkwerk van gevelpannen en werk desnoods bij.
- De plastische voeg tussen het gevelmetselwerk en het houtwerk van ramen en deuren moet u één keer per jaar nakijken. Werk indien nodig bij met dezelfde kit.
- Ook het voegwerk rond portieken en tussen twee dorpels moet jaarlijks worden gecontroleerd en indien nodig bijgewerkt.
- De enige remedie voor loskomende voegen bestaat erin de voegen voldoende uit te krabben en ze daarna opnieuw te vullen met een geschikte voegmortel. Om te beletten dat de droge stenen het vocht uit de mortel zouden zuigen, moeten de voegen goed vochtig zijn. Dat is vooral van belang bij sterk drogend weer (zon en wind). Voor het bevochtigen gebruikt u zuiver water en een oude verfkwas of borstel. Een tuinslang is uit den boze. Door de hoge druk zou het water tot achter de stenen kunnen worden geperst.

7. Bezetwerken

- Scheuren en barstjes binnen de eerste twee jaar na het beëindigen van de bouwwerken zijn normaal. Ze zijn ofwel te wijten aan de natuurlijke doorbuiging en krimp van de materialen, ofwel aan het verschillend gedrag van twee materialen die met elkaar in contact staan. Deze scheuren kunt u dichten bij de eerste schilder- of behangwerken.
- Roestvorming of roestvlekjes in het bezetwerk zijn meestal het gevolg van een onderliggende poutrel, hoekpijler of stucanetbedrading. U werkt ze eenvoudig weg met een laagje witte olieverf.
- Als u perfect schilder- en behangwerk wil leveren, moet nieuw bezetwerk worden geschuurd en geplamuurd. Omwille van het stof doet u dat bij voorkeur vooraleer u verhuist. Beschadigingen kunt u herstellen met een vulmiddel.
- Begin pas te schilderen of te behangen als het bezetwerk voldoende is uitgedroogd. Dat duurt gemiddeld twee jaar. Op nieuw bezetwerk moet altijd een grondlaag of grondeermiddel worden aangebracht.
- Schilder bij voorkeur met watergedragen verven (acrylaatverven). Ze hoeven niet verdund te worden, smeren heel gemakkelijk uit, zijn goed bestand tegen UV-stralen, blijven elastisch, zijn vrijwel reukloos en vrij van giftige dampen, en ze dekken uitstekend. In nauwelijks een uur zijn ze droog. Daardoor is het mogelijk om in één enkele dag drie lagen aan te brengen. Aangezien acrylaatverven geen white-spirit bevatten, kunnen de borstels bovendien gereinigd worden met water. Dat maakt acrylaatverven ook minder milieuvriendelijk dan solventgedragen verven.
- Het verschil tussen glanzend, satijn en mat is niet alleen een kwestie van persoonlijke smaak. De glans heeft ook invloed op de duurzaamheid en de bestendigheid tegen vocht, vlekken en vuil. Hoe glanzender een verf is, des te minder vuil eraan kan hechten en des te makkelijk de muur schoongemaakt kan worden. Daarom is glansverf ideaal voor oppervlakken die vaak nat worden of gesopt moeten worden, zoals in keukens en badkamers. Voor het camoufleren van foutjes in de ondergrond is

glansverf echter niet geschikt. Daarvoor kiest u beter satijnverf.

- Vlekken en strepen kunt u vermijden door het plafond goed voor te bereiden.

Vlekken ontstaan namelijk wanneer de ondergrond de verf te veel absorbeert. Om dat te weten te komen, bestaat er een eenvoudige test: hou een vochtige spons tegen het plafond. Als er na drie minuten geen vochtige vlek meer zichtbaar is, dan zult u eerst een primer of fixeermiddel moeten aanbrengen.

- Als bezetwerken of het aanbrengen van gypocromouren plaatsvinden tijdens een vochtige periode, kan hierop schimmelvorming ontstaan. Deze kan u gewoon verwijderen met een javeloplossing.

8. Vloer- en tegelwerken

8.2. Natuursteenvloeren

- Een nieuwe natuurstenen vloer moet eerst goed uitdrogen. Daarna reinigt u hem met zuiver water en Marseillezeep (witte schilfers). Schuur met een lauw zeepsopje, trek af en maak proper met een uitgewrongen dweil. Spoel nooit na. U zou de zeep weer wegnemen, en de tegels zouden minder goed zijn beschermd. Herhaal deze schoonmaakmethode tot de stenen geen water meer opslorpen. Vanaf dan moet u minder zeep gebruiken. Reinig nooit met alleen water.
- Gebruik nooit detergenten of bijtende producten.
- Natuursteen, zeker marmer, is gevoelig voor solventen, zuren en bijtende producten. Koffie-, thee-, wijn- en olievlekken moet u onmiddellijk verwijderen. Zoniet blijven ze zichtbaar en moet u contact opnemen met uw leverancier. Experimenteer nooit met allerlei producten. Agressieve of verkeerd gebruikte producten kunnen onherstelbare schade toebrengen.

8.3. Parketvloeren

- Na het leggen moeten de meeste parketten worden fijn geschuurd. Daarna kan u ze boenen, vernissen of oliën. De keuze hangt af van uw persoonlijke smaak en van de ruimte waarin het parket komt te liggen. Parket in de keuken laat u het best vernissen, parket in de woonkamer en de slaapkamer mag u gerust boenen of oliën.
- Geboend parket moet u regelmatig stofzuigen, eens in de week -zonder was- opwrijven, en twee- of driemaal per jaar lichtjes opnieuw in de boenwas zetten. Gemorst vocht moet onmiddellijk worden verwijderd. Geboend parket is slecht bestand tegen vlekken.
- Bij vernissen ('vitrifiëren' of 'plastificiëren') hebt u de keuze tussen matte, satijnglanzende en glanzende vernis. Hoe meer parket glanst, hoe groter de kans op dof worden en krassen.

Het onderhoud van een geplastificeerde parketvloer beperkt zich tot droog afstoffen met een zwabber, of tot opwrijven met een licht vochtige doek. Wanneer de vernislaag haar glans verliest, kan ze worden behandeld met een polish. Op gevernist parket mag u nooit producten gebruiken die was bevatten. Bij het herbehandelen van het parket zouden er hechtingsproblemen kunnen zijn.

- Een afwerking met olie geeft hetzelfde uitzicht als geboend parket, maar met dat voordeel dat u de vloer kan dweilen met een licht vochtige doek. De vlekgevoeligheid van geolied parket hangt af van de soort olie.
- Welke afwerking u ook kiest, pas altijd op voor krassen bij het plaatsen of verplaatsen van meubilair.

8.4. Vinyl- en linoleumvloeren

- Linoleum kan u stofzuigen, vegen met een vettig doekje, of dweilen met water waaraan 2,5 procent van een gecombineerd onderhouds-/reinigingsmiddel is toegevoegd. Zelfglansproducten, boenwas of bijenwas zijn taboe. Ze vormen een vette laag die vuil vasthoudt.

Vlekken van rode wijn, koffie, thee of vet, of van organische kleurstoffen zoals in jam en limonade moeten zo snel mogelijk worden verwijderd. Ook met zuren en logen (zoals ammonia en soda) en organische oplosmiddelen (zoals terpentijn, thinner, spiritus en aceton) moet u voorzichtig zijn. Ze kunnen de linoleum aantasten. Schroeivlekken van een sigarettenpeuk kunt u verwijderen met een schuurmiddel.

- Vinyl moet worden geveegd en af en toe eens worden gedweild. Voor een mooie glans zorgt een boenwasmiddel. Naast speciale reinigingsmiddelen leveren fabrikanten beschermingsproducten die ervoor zorgen dat strepen en ander vuil zich moeilijker gaan hechten.

Let op met thinner en aceton. De beschermende toplaag kan erdoor verkleuren. Vinyl is goed bestand tegen zuren, logen en agressieve wasmiddelen, maar u mag ze wel niet laat inweken.

- Pas op voor krassen bij het plaatsen of verplaatsen van meubilair. Meubels met scherpe poten zet u bij voorkeur op speciale schoteltjes, en voor wielletjes kiest u het best harde kunststof. Metalen of rubberen wielletjes kunnen roest en vlekken veroorzaken.

8.5. Tapijt

- Een wollen tapijt dat pas gelegd is, mag u slechts lichtjes stofzuigen. Na een paar maanden, als het ergste pluizen, voorbij is, mag grondiger worden gezogen. Vanaf dan zuigt u drie keer: met de vleug mee, tegen de vleug in, en weer met de vleug mee. Synthetisch vasttapijt mag wel onmiddellijk grondig worden gestofzuigd.
- De meeste vasttapijsoorten hebben een vuilwerende behandeling ondergaan. Daardoor kunnen vuildeeltjes niet in de

tapijtvezels doordringen en kunnen ze gemakkelijker worden opgezogen. Bij dergelijke tapijten mag u nooit een tapijtschampoo gebruiken. De kracht van de vuilafstotende vloeistof zou kunnen verminderen.

- Bij shampoo of droogschuim moet u altijd eerst controleren of het tapijt dit wel verdraagt. Hoogpolig tapijt laat u beter diepstomen door een vakman. Vloeibare shampoo moet namelijk lang drogen en kan deze tapijsoort blijvend beschadigen.
- Voor een grote reiniging zijn er stomerij- en reinigingsapparaten te huur. Met behulp van deze apparaten wordt een reinigingsvloeistof op het tapijt verneveld. De vloeistof trekt het vuil aan, waarna zowel vloeistof als vuil door het apparaat worden opgezogen. Sterk vervuilde vlekken kunt u bewerken met een voorreiniger die u ongeveer vijf minuten laat intrekken. Laat het tapijt altijd goed drogen vooraleer u er weer op loopt. Eenmaal droog, moet het tapijt goed worden gestofzuigd.
- Bij vlekken moet u altijd onmiddellijk ingrijpen. Hoe langer u wacht, hoe moeilijker het gaat. Verwijder de vaste bestanddelen van de vlek voorzichtig met een mes of lepel en neem daarna de vloeibare bestanddelen op met kleurloze papieren zakdoekjes of keukenpapier. Wrijf niet, maar dep de vloeistof. Ga daarna verder met een schoon doekje en lauwwarm water. Blijf deppen, begin niet te wrijven. Werk altijd van de buitenkant van de vlek naar het midden.
- Ontvlekkers probeert u eerst uit op een onzichtbare plek. Giet het middel uit op een doek, nooit rechtstreeks op het tapijt, en werk altijd van de buitenkant van de vlek naar binnen. Zo voorkomt u dat de vlek zich gaat uitbreiden. Werk af door de ontvlekker weg te nemen met een absorberende doek.
- Een vlek van ballpoint, mayonaise, saus, koffie (met melk en suiker), olie, vet, melk, slagroom of tomatenketchup behandelt u enkele keren met een schoon wit katoenen doekje dat gedrenkt is in een vlekkenmiddel. Neem op met kleurloos absorberend papier, dep na met koud water, en neem opnieuw op met kleurloos absorberend papier. Herhaal dit enkele keren. Hierna behandelt u de vlek nog een paar keer na met een schoon wit katoenen doekje dat gedrenkt is in een oplossing van een halve liter handwarm water, één eetlepel witte azijn en één eetlepel fijnwasmiddel. Neem op met kleurloos absorberend materiaal, dep enkele keren na met koud water, en droog met een handdroger. Bij wol mag u vooral niet wrijven.
- Voor vlekken van bier, chocolade, cola, fruit, honing, inkt, confituur, koffie (zonder melk en suiker), limonade en vruchtensap en wijn maakt u een oplossing van een halve liter koud water, één eetlepel fijnwasmiddel en één eetlepel witte azijn. Drenk hierin een schoon wit katoenen doekje, dep de vlek, en neem op met kleurloos absorberend materiaal. Herhaal dit een aantal malen. Dep daarna enkele malen na met koud water en neem telkens op met kleurloos absorberend papier. Blaas droog met een haardroger.
- Kaarsvet dekt u af met kleurloos absorberend papier. Ga hierover met een warm strijkijzer tot niets meer wordt opgenomen.

8.6. Rubber

- Een rubbervloer is antislip, antistatisch, prima bestand tegen vocht en tegen hoge en lage temperaturen, en weinig ontvlambaar. Een brandende sigarettenpeuk laat geen schroeivlek achter. Een ander voordeel is dat rubber gemakkelijk te onderhouden is. Even een stofzuiger of een dweil over de vloer halen, is voldoende. Wrijf een natte vloer wel goed droog, zodat er geen kalkvlekjes zichtbaar zijn.
- Vlekken verwijdt u met schoon water en een klein beetje synthetisch schoonmaakmiddel. Schoensmeer verdwijnt met terpentijn. Gebruik nooit schuurmiddelen, ook geen vloeibare.
- Eén tot twee keer per jaar reinigt u de vloer met een speciaal product dat bestaat uit zowel een reinigingsmiddel als een onderhoudsmiddel. Het reinigingsmiddel verwijdt vuil en stof en met het onderhoudsmiddel wordt op de vloer een bescherm laagje aangebracht.
- Zet een rubbervloer nooit in de was. Via uw schoenzolen zou de vette waslaag in uw hete woning terechtkomen.

8.7. Siliconenvoegen

- Controleer regelmatig of de siliconenvoeg tussen het bad en de tegels en tussen de douche en de tegels nog voldoende hecht. Indien niet, werk ze bij.
- De siliconenvoegen in de douche achter de rozetten van de kranen, aan de eventuele sproeiers en aan de rand van de douchebak moeten om de twee jaar worden vernieuwd.
- Gebruik altijd een primer. Bepaalde stoffen uit de siliconenkit kunnen dan niet in de tegels trekken en een vieze rand geven. Welke soort primer u moet gebruiken, hangt af van de kitfabrikant. Lees ook goed binnen welke tijd de kit op de primer moet worden aangebracht.

Vooraleer u de primer aanbrengt, plakt u aan weerszijden van de voeg schildersafplakband. Primer waarboven geen kit zit, kan een donkere rand vormen. Let erop dat alle oppervlakken die niet met de kit in aanraking mogen komen, goed zijn afgedekt. Kitvlekken zijn moeilijk te verwijderen, zeker van een poreus oppervlak.

- Schimmelvorming kan u voorkomen door de siliconenvoeg rond het bad en de douche na elke wasbeurt goed af te drogen en wekelijks schoon te maken met een geschikt detergent.
- Voor zwart geworden kitvoegen langs badrand en tegelwand en tussen douchebak en tegelwand bestaan er speciale sprays. Bij erg vuile voegen spuit u na tien minuten nog eens. Laat de spray een kwartiertje intrekken, en reinig het oppervlak met een

spons en veel water.

- Kijk regelmatig na of de voegspecie tussen de tegels in de douchecabine niet loskomt of scheurt. Indien ja, neem dan geen douche tot u de voegspecie hebt hersteld.

8.8. Chape met slijtlaag (in garage en berging)

- Barsten en verkleuringen zijn normaal.
- Eventueel kunt u de vloer behandelen met een elastische vloerverf. Naar wens kunt u er later een tegelvloer opkleven.

9. Algemene binnenafwerking

9.1. Binnendeuren

- Start de afwerking zo snel mogelijk na plaatsing (binnen de 2 à 3 weken).
- Het juiste behandelingsprocédé hangt af van de houtsoort en van de gewenste afwerking (verf, beits of vernis). Hiervoor doet u het best een beroep op een gespecialiseerde vakman.
- Wit u een deur zelf verven, doe ze dan open en verwijder eerst de sleutels en de deurknoppen. Werk altijd van boven naar beneden. Bestaat de deur uit één stuk, begin dan bovenaan rechts. Het best gebruikt u hiervoor een rolletje.
- Vergeet niet de vloer te beschermen met papier of plastic.
- Nagelgaten in blank hout mag u nooit vullen met stopverf. Doe dat pas na het aanbrengen van de grondlaag.

9.2. Houten verdiepingstrap

- Behandel deze zo snel mogelijk na plaatsing (binnen de 2 à 3 weken).
- Volg steeds het juiste behandelingsprocédé, afhankelijk van de houtsoort en de gewenste afwerking. Hiervoor doet u het best een beroep op een gespecialiseerd vakman. Wil u de klus zelf uitvoeren, win dan zeker vooraf voldoende advies in.
- Beuk met kleurloze producten behandelen kan u gemakkelijk zelf. Beuk schilderen of kleuren laat u het best over aan een vakmanschilder.
- Nagelgaten in blank hout mag u nooit opvullen met stopverf. Schuur het hout lichtjes, breng een grondlaag aan (poriënvuller) en vul de nagelgaten pas daarna. Gebruik een stopverf in dezelfde tint als de afwerkinglaag.
- Voor een extra bescherming werkt u de trap af met 2 lagen gesatineerde of glanzende parketverglazer.

9.3. Zoldertrap en zolderluik

- Behandel het zolderluik en het kassement zo snel mogelijk.
- Als u de trap uitplooit of uitschuift, controleer dan altijd of het mechanisme nog goed in elkaar past en of de trap wel stevig op de grond staat.
- Bij het opbergen van de trap mag u niet vergeten het valluik goed tegen te houden. Het zou met grote kracht kunnen dichtslaan.

9.4. Zolderplaten

Plaatst u zolderplaten na de oplevering, bevestig ze dan altijd door vijzen. Nagelen zou het plakwerk kunnen beschadigen en gyproc- of gyplatplaten zouden kunnen loskomen.

9.5. Gordijn- en rolluikkasten

- Start de behandeling binnen de 2 à 3 weken na plaatsing.
- Als u de rolluikkasten bekleedt, zorg er dan voor dat ze demonteerbaar blijven.
Een eventueel defect aan het lint of het rolmechanisme kan dan gemakkelijk worden hersteld.
- De levensduur van de linten en het rolmechanisme kunt u aanzienlijk verlengen door de rolluiken op een gelijkmatig en zacht tempo op te trekken en neer te laten. Het lint moet mooi rechtlijnig in de geleider lopen.

10. Elektriciteit

- Laat eventuele wijzigingen aan de installatie altijd uitvoeren door een vakman, bij voorkeur door de installateur van de originele installatie. Hij kent de voorschriften van het AREI (Algemeen Reglement van de Elektrische Installatie).
- De eerste maanden doet u er goed aan u bij het uittrekken van een stekker het stopcontact tegen te houden. De klemmen kunnen nog stroef zijn.
- Als u zekeringen vervangt, gebruik dan altijd nieuwe zekeringen met dezelfde waarde als de oorspronkelijke. De waarde ervan zomaar verhogen veroorzaakt brandgevaar.
- Volgens het AREI zijn dominostekkers absoluut verboden. In plaats daarvan gebruikt u een goedgekeurd meervoudig stopcontact.
- Sluit elektrische toestellen altijd aan op een gepaste stekker met aardingspen.
- Verlengkabels moet u zoveel mogelijk vermijden. Ze ogen niet alleen slordig, u kan er ook over struikelen.
- Het gelijktijdig gebruik van zware huishoudtoestellen op éénzelfde circuit is verboden.
- Water en elektriciteit samen zijn levensgevaarlijk. Daarom bestaat een zeer strenge reglementering voor badkamers, douchecellen en wasruimten.
- Als een verliesstroomschakelaar keer op keer uitvalt, controleer dan eerst of het stroomverlies niet te wijten is aan een toestel

- (vaatwasmachine, koffiezet, enz.). Als u denkt dat er verlies is op de binneninstallatie, neem dan contact op met een elektricien.
- Win bij de installatie van laagspanningsschakelaars altijd het advies in van een vakman-elektricien.
- Vergeet niet tweemaal per jaar de differentieelschakelaar te controleren. U doet dat door het kleine testknopje in te drukken. De schakelaar moet dan onmiddellijk reageren. Na de test zet u de schakelaar gewoon weer op.
- Laat elektronische en geaarde toestellen zoals diepvriezer, koelkast, TV, PC aansluiten op een beveiliging tegen overspanning.
- Beschadigde of loszittende stekkers zijn levensgevaarlijk. Ook losse of blote draden moet u onmiddellijk vervangen.
- Met elektriciteit mag u nooit risico's nemen. Wanneer u nog maar het minste gevoel krijgt dat u zich te ver waagt, houd dan onmiddellijk op en roep de hulp in van een vakman.

11. Sanitair

11.1. Toestellen

- Voor de dagelijkse schoonmaakbeurt van een kunststof wastafel zijn water en detergent meer dan voldoende. Voor een grondige poetsbeurt gebruikt u een doekje en een vloeibaar reinigingsmiddel. Krassen en doffe plekken in kunststof kunnen worden weggeschuurd met waterproof schuurpapier (korrel 500) of met een metalen schuursponsje. Hierna strijkt u de plekken in met een beetje polijstpasta en vervolgens met polish.
- Voor lichte beschadigingen aan wastafels van geglazuurd aardewerk of geëmailleerd gres bestaan er speciale reparatiepasta's.
- Geëmailleerd staal reinigt u met een sopje van zeepschuim en ammoniak of met een vloeibare allesreiniger. Spoel goed na. Vergeling verdwijnt met zout en terpentijn. Tegen hardnekkige vlekken helpt een doorgesneden citroen. Lichte beschadigingen op het email kunt u herstellen met een speciale pasta.
- Tegen kalkaanslag bestaan er tal van ontkalkingsproducten. Wrijf het product in met een sponsje of doek en laat minstens vijf minuten intrekken. Spoel overvloedig na met schoon water.
- Lekkende kranen kunnen lelijke gele vlekken nalaten. Probeer dit eens: schrob de vlekken weg met een beetje citroensap, een oplossing van zout en azijn of een oplossing van zout en terpentijn. Op hardnekkige vlekken legt u een doekje dat in een van deze mengsels werd gedrenkt.
- Kranen en chroomwerk poetst u op met een doekje met een beetje spiritus.
- Toilet en bidet ontsmet u met een toiletreiniger. Vergeet de naar binnen gebogen randen niet. Gebruik nooit producten die de werking van de septische put kunnen verstoren.

11.2. Watertoevoerleidingen

- Koudwaterleidingen in onverwarmde ruimtes zoals de kruipruimte of de zolder kunnen bevriezen. Daarom moet u ze goed isoleren.
- isoleer ook alle warmwaterleidingen. Niet alleen kunnen ze dan niet bevriezen, u beperkt ook het warmteverlies van het water.
- Het goedkoopst om leidingen te isoleren zijn dekens van glas- of rotswol. Knip ze op maat en plak de randen dicht met tape. Zorg ervoor dat de uiteinden goed aansluiten.

Iets duurder in aanschaf, maar makkelijker in gebruik zijn voorgevormde schalen van minerale wol, kunststofschuim of rubber. Deze hoeft u alleen om de leiding te leggen en dicht te maken. Op de schalen is vaak een zelfklevende sluiting aangebracht. Er bestaan ook voorgevormde stukjes voor hoeken, bochten en verbindingen. Voorgevormde isolatieschalen zijn verkrijgbaar in verschillende diameters en dikten. Voor een gewone waterleiding zal 15 mm meestal volstaan. Voor hoofdleidingen voorziet u beter 22 mm.

- Hoe hoger het kalkgehalte in het water, hoe groter de kans op kalkafzetting in de buizen. Een oplossing hiervoor is een wateronthardingsapparaat. Een dergelijk toestel mag u echter pas laten plaatsen nadat de installatie minstens één jaar in gebruik is.
- Vergeet niet regelmatig de filters en zeefjes van de kranen schoon te maken en te ontkalken.
- Indien de waterdruk op het leidingwater te groot is, kunt u een drukregelaar plaatsen. Daarmee voorkomt u overdruk via de boiler, kloppende geluiden in de buizen en regelmatig lekkende collectoren. Een drukregelaar is soms al standaard voorzien.
- Tijdens de winter mag u niet vergeten leidingen die zich in of tegen de koude buitenmuur bevinden te beveiligen tegen vorst. De beste manier is ze te ledigen. Daarvoor draait u de afsluitkraantjes dicht en vervolgens purgeert u de leiding.

11.3. Elektrische boiler

- De meeste warmwatertoestellen kunnen moeiteloos warm water leveren van meer dan 85°C, maar stel de thermostaat toch maar beter lager in. De ideale temperatuur schommelt rond de 60°C. U hebt dan minder kalkafzetting, u beperkt de warmteverliezen via het omhulsel, en het toestel gaat langer mee.
- Draai om de 14 dagen de toevoerknop even dicht en opnieuw open. Vervolgens purgeert u door de hendel van het overdrukventiel enkele seconden omhoog te trekken.
- Een boiler moet om de drie jaar worden ontkalkt. Aangezien hij daarvoor volledig moet worden geopend, doet u het best een beroep op de installateur van het toestel.

11.4. Waterafvoerleidingen

- Om reukhinder te voorkomen, moet u regelmatig de sifons proper maken. Zorg er eveneens voor dat er altijd water in de kloksifons staat.
- Spoel door een lavabo, wasbak of gootsteen nooit vloeistoffen met een temperatuur boven de 80°C, vetten, frituurolie en olie, medicamenten en chemische producten. Vetten, oliën en chemische producten verzamelt u in een bokaal of pot en neemt u mee naar het containerpark.
- Voor de wasmachine of vaatwasmachine mag u nooit te veel waspoeder of detergenten gebruiken. Na verloop van tijd zouden de leidingen kunnen dichtslibben.
- Wateroverlast kan u vermijden door de wasmachine, vaatwasmachine en condensdroogkast te voorzien van een aquastopsysteem.
- Indien zich na de teller een waterfilter bevindt, dan moet u de kous die hierin zit regelmatig schoonmaken of desnoods vervangen. Vergeet niet vooraf de hoofdkraan dicht te draaien!

12. Verwarming

12.1. Elektrische verwarming

- Convectoren moet u regelmatig afstoffen. Opgewarmd stof kan een onaangename geur verspreiden.
- Dek een convector nooit af en plaats meubilair en gordijnen op voldoende afstand.
- Het omhulsel van accumulatoren reinigt u met een stofdoek of met een vochtige doek.
Tijdens de zomer, als de toestellen volledig koud staan, schroeft u het rooster los en reinigt u de accumulatoren met de stofzuiger. Vergeet niet eerst de elektriciteit uit te schakelen.

12.2. Centrale verwarming

- Gebruik uitsluitend de brandstof waarvoor de installatie is gebouwd en werd afgesteld.
- Nieuwe radiatoren werden reeds in de fabriek voorzien van een roestwerende verflaag. Toch doet u er goed aan deze grondlaag nog eens te overschilderen. Door het monteren van de radiatoren kunnen de randen, de hechtingspunten en de koppelingen beschadigd zijn. Daardoor kan het ijzer beginnen roesten.
- Beschadigingen aan schilderwerk van radiatoren of convectoren moeten zo snel mogelijk worden hersteld.
- Na de zomer kan het gebeuren dat de circulatiepomp vastzit. Dat is te wijten aan lichte verkalking of roest. Verwijder dan de dop die zich boven op de pomp bevindt. Nu ziet u een gleuf waarin u een schroevendraaier kan plaatsen en een pijl die de draairichting van de pomp aangeeft. Draai de schroevendraaier een paar keer rond en schakel de stroom weer in. Als de circulatiepomp het dan nog laat afweten, belt u beter de onderhoudsfirma.
- Houd de waterdruk op de ketel altijd op het peil dat de installateur heeft aangegeven. Hoeveel bar dat is, verschilt van installatie tot installatie.
- Laat uw cv regelmatig onderhouden door een erkend vakman. Dat is niet alleen belangrijk voor uw veiligheid. Vervuilde branders hebben een onvolledige verbranding tot gevolg. Dat kost u niet alleen geld, het is ook slecht voor het milieu. Bovendien hebt u minder comfort. U bent ook niet in orde met de wetgeving noch met de voorwaarden van uw brandpolis. Overweeg eens een onderhoudscontract.
- Een cv-installatie laat u het best reinigen aan het einde van het stookseizoen, bijvoorbeeld in juni. Als u wacht tot na de zomer, dan blijft het roet de hete zomer in de ketel zitten. Samen met het condenswater vormt dit roet een zuur dat het metaal van de ketel kan aantasten.
- Controleer voor de winter alle eventuele isolatie en bescherming tegen vorst.
- Is een deel van de radiator minder warm? Of u hoort een borrelend geluid? Dan is het tijd om de radiator te ontluchten. Daarvoor schakelt u de brander en de circulatiepomp uit, wacht u een half uurtje, en draait u tegen de wijzers van de klok in de ontluchtingsventielen los. Deze bevinden zich boven op de radiator. Voor het ontluchten bestaan er speciale holle sleuteltjes. Van zodra er een straaltje water uit het ventiel loopt, draait u het ventiel direct weer dicht. Houd een doekje bij de hand om het gemorste water op te vangen.
- Controleer regelmatig of de thermostaat naar behoren werkt. Bij gesofisticeerde thermostaten neemt u het best de handleiding eens goed door.
- Laat de onderhoudstechnicus zijn naam en telefoonnummer op uw cv-ketel kleven. Bij een eventueel defect kunt u hem dan onmiddellijk opbellen.

13. Keuken

13.1. Veiligheid

- Bewaar een branddeken in de keuken, koop een goed blustoestel, en bewaar een eerstehulpkistje op een goed bereikbare plaats. Zorg ervoor dat alle leden van het gezin weten waar het blusapparaat, het branddeken en het eerstehulpkistje zich bevinden.

- Hebt u olie op de vloer gemorst, ook al zijn het maar een paar druppels, of hebt u een schil naast de vuilnisemmer gegooid? Direct opruimen!
- Zorg dat pannen aan de buitenkant goed vetvrij zijn. Door de hitte kan het vet gaan druipen en ontvlammen.
- Hebt u kleine kinderen, bak dan op de achterste branders of kookplaten. Zo houdt u de handvatten uit hun buurt.
- Wees erg voorzichtig als u flensjes of een steak flambeert. De vlam in de pan schiet misschien hoger dan u had gedacht. Zet de afzuigkap uit en houd altijd een deksel bij de hand.
- Laat een ingeschakelde frituurpan nooit onbewaakt achter, zelfs al is het maar voor een paar minuutjes. Als het vet vuur vat, trek dan onmiddellijk de stekker uit het stopcontact. Sluit de pan af met een deksel of een natte doek, maar giet er vooral nooit water op. Probeer nooit een brandende ketel naar buiten te dragen. Staan uw kleren in brand, zet het dan niet op een lopen, maar rol over de grond en sla een deken of een mantel over u heen. Zo sluit u de lucht af en doven de vlammen. Overgiet de verbrande huid overvloedig met koud water zonder uw kleren uit te trekken. Desnoods gaat u een kwartier (met kleren aan!) onder de douche staan. Smeer geen zalf of wat dan ook op de brandwonden vooraleer de dokter er is.

13.2. Kasten algemeen

- Gebruik bij hoogglans en mat gelakte fronten en bij blank gelakte houten fronten nooit bijtende of schurende onderhoudsproducten. Behandel ze met lauw water en vloeibare zeep. Ook poliermiddelen en oplosproducten zijn af te raden.
- Verwijder zorgvuldig alle waterdruppels en vochtresten. Laat ook nooit vochtige doeken of lekkende recipiënten op de meubels achter.
- Vermijd extreme luchtvochtigheid en temperatuurschommelingen. Keukenkasten zijn afgestemd op een kamertemperatuur van 18 à 21°C en een luchtvochtigheid van 45 tot 70 %. Een hogere of lagere vochtigheid kan leiden tot vervorming.

13.3. Kunststof en massief houten werkbladen

- Verwijder waterdruppels of vochtresten zo vlug mogelijk.
- Let erop dat er geen water kan indringen in hoekverbindingen of aansluitingen van spoelbak of kookplaat. Anders kan het werkblad gaan opzwellen of kromtrekken.
- Kunststof is tamelijk kras- en slijtvast. Gebruik wel een snijplank en voor hete pannen een onderzetter. Een kunststof werkblad reinigt u met zachte afwasmiddelen. Schurende producten zijn uit den boze. Ze veroorzaken krasjes.
- Hout reinigt u met zachte schoonmaakmiddelen, liever geen schuurmiddelen of chloor.
- Massief houten werkbladen blijven langer mooi als u ze regelmatig impregneert met een houtbeschermende olie.

13.4. Granieten werkbladen

- Een granieten werkblad reinigt u met zachte schoonmaakmiddelen.
Schuurmiddelen veroorzaken matte plekken. Het materiaal blijft een leven lang mooi als u het wekelijks behandelt met een speciaal granietmiddel.
- Graniet kan goed tegen hete pannen en is ook slag- en krasvast, maar wees toch maar voorzichtig. Graniet heeft wel het voordeel dat u het opnieuw kan polijsten.
- Behandel het werkblad elk jaar met een poriënvuller, zodat het geen water kan opslorpen. U kunt vlekken dan ook gemakkelijker verwijderen.
- Graniet mag niet zwaar worden belast. Ga dus nooit op het werkblad staan.
- De meeste soorten graniet zijn een beetje poreus. Daardoor zijn vlekken niet helemaal uitgesloten. Wees vooral voorzichtig bij lichte tinten en zachtere steensoorten. Het sap van rode bieten, kerrie-poeder en rode wijn moet u snel opnemen, zodat de kleurstoffen niet in het blad kunnen dringen.

13.5. Werkblad van volkunststof

- Volkunststoffen zijn watervast, ze kunnen tegen een stootje en krassen speten geen rol. Kleine beschadigingen kunnen vrijwel onzichtbaar worden uitgepolijst.
- Volkunststof maakt u schoon met een zacht afwasmiddel. Als u het blad regelmatig behandelt met een schuurmiddel, behoudt het oppervlak zijn zijdegans.
- Gebruik altijd een onderzetter. Volkunststof kan niet tegen hitte.

13.6. Spoelbakken

- Is de siliconenvoeg tussen speeltafel en meubelonderdelen niet losgekomen? Indien wel, herstel ze zo snel mogelijk, zodat er geen lekken ontstaan.
- Controleer regelmatig de afloop, overloop en sifon op lekken of verstoppingen. Water dat in de spoeltafelkast staat moet u onmiddellijk verwijderen. Probeer verdere vochtindringing tegen te gaan en verwittig zo snel mogelijk een loodgieter of de keukenmonteur.
- Prop de kast onder de spoeltafel niet bomvol. U zou de afloop van de speeltafel kunnen vervormen of uit elkaar drukken.
- Laat geen cement- of kalkresten door de afloop van de spoelbak lopen.

13.7. Boiler

- Test om het half jaar de rode knop van de veiligheidsgroep. Daarvoor draait u de knop in de richting van de pijl.
- Controleer regelmatig of de overloop niet is verstopt.
- Werkt de boiler niet naar behoren? Verwittig dan onmiddellijk uw monteur. Het toestel staat onder druk!
- Beperk de temperatuur van het warm water tot 60 à 65°C. Heter water veroorzaakt een grotere kalkafzetting in de boiler.
- Het waakvlammetje is minder onschuldig dan het eruit ziet. Het verbruikt ongeveer 120 m³ gas per jaar. Waarom zou u het dus aanlaten terwijl u op reis bent.

13.8. Kookplaten en branders

- Gebruik steeds potten met dezelfde diameter als de kookzones. Een kleine pan hoort op een kleine brander of een kleine kookplaat, een grote pan zet u op een grote brander of kookplaat.
- Keramische platen kunnen niet tegen schurende of agressieve middelen. Gebruik alleen de aanbevolen producten. Laat op een vitrokeramische plaat nooit puntige voorwerpen vallen.
- Gasbranders en elektrische kookplaten moet u regelmatig schoonmaken. Als van een gasbrander de gaatjes verstopt zijn, geeft de vlam veel minder warmte af. Een laagje vuil op een elektrische kookplaat vormt een isolatielaag tussen de plaat en de pan die erop staat. Het zal dus langer duren vooraleer de pannen warm zijn.

13.9. Afzuigkappen

- Veffitters moeten regelmatig worden vervangen. Metalen fitters moet u regelmatig ontvetten. Vet laat minder lucht door en vermindert het rendement van de afzuigkap.
- Afzuigkappen zuigen ook warme lucht uit de keuken. Laat ze bijgevolg niet langer aanstaan dan nodig is, en zet ze niet altijd op maximale capaciteit. Elektronisch regelbare afzuigkappen hebben het voordeel dat de afzuigcapaciteit gedoseerd kan worden van zwak naar sterk.

13.10. Koelkasten

- Maak de condensbuisjes aan de achterzijde regelmatig schoon.
- halfautomatische ontdooiing moet u geregeld zelf ontdooien. Hoe meer ijs zich op het koelement vastzet, hoe meer energie de koelkast verslindt.
- Controleer geregeld of de deur nog goed sluit en maak af en toe de deurstrips schoon. Het dichtingrubber gaat langer mee als u het af en toe inwrijft met kalk.

13.11. Vaatwasser

- Maak regelmatig de filters schoon.
- Vergeet niet zout en spoelmiddel bij te vullen.
- Controleer regelmatig of de toevoer- en afvoerleiding niet lekken.
- Borden eerst onder de warmwaterkraan afspoelen vooraleer ze in de vaatwasmachine te zetten is verspilling van water en stroom.
- Zet de vaatwasmachine pas aan als ze helemaal vol is. Kunt u om de een of andere reden niet zolang wachten, gebruik dan het spaarprogramma (50°C i.p.v. 65°C). Laat de vaatwasser 's nachts draaien tegen het goedkoop tweevoudig uurtarief.

14. Ventilatie & luchtvochtigheid

- Condens op glas of schimmel op de muren wijzen op een te hoog vochtigheidsgehalte. De beste remedie is regelmatig en voldoende verluchten. Tien tot 15 minuten ramen of deuren openzetten is beter dan de hele dag een klein kiertje openlaten.
- U begint te koken? Zet dan onmiddellijk de afzuigkap aan.
- Controleer regelmatig of de afvoer van de droogkast nog goed functioneert.
- De was droogt u beter niet binnenshuis, zeker niet in niet of weinig verwarmde en verluchte lokalen.
- Natte cellen zoals badkamer en waskamer moeten zeer goed worden verlucht.
- Houd keuken- en badkamerdeuren tijdens en na het koken of douchen goed dicht.
- Zorg ervoor dat alle lokalen voldoende zijn verwarmd. Bij strenge vorstperiodes houdt u in elk lokaal een temperatuur aan van minstens 16°C.

15. Veiligheid

15.1. Inbraakpreventie

- Als u uw woning verlaat, al is het maar voor een uurtje, laat dan geen ramen openstaan, ook niet het toiletraampje. Een opening van 36x22 cm is voldoende om een volwassen persoon door te laten. Laat ook geen vliegenramen in de vensters zitten.
- Leg de deursleutel nooit onder de deurmat of achter een bloempot. Hang hem evenmin aan een touwtje in de brievenbus. Laat de sleutel ook niet aan de binnenkant van buitendeuren in het slot steken. Een van de meest gebruikte inbraakmethoden is het breken van het glas ter hoogte van het slot.
- Noteer van alle waardevolle spullen (televisie, PC, videorecorder, enz.) het merk, type en vooral het serienummer. Waardevolle

voorwerpen kunt u ook merken met speciale graveerpennen. Dat belet wel niet dat ze worden gestolen, maar het vergemakkelijkt het terugkrijgen ervan.

- Wil u het schuivende gedeelte van een schuifraam blokkeren? Plaats dan onder aan een stok.
- Een garagepoort kan u aan de binnenzijde blokkeren door een pin of een nagel achter de wieltjes in de geleidingsrail.
- Het is altijd verstandig om rond het klavier- of cilinderslot een veiligheidsbouwbeslag aan te brengen. Dat zorgt ervoor dat het slot niet te ver uitsteekt.
- Heeft uw woning een balkon of een raam dat via een pergola, een regenpijp of een plat garagedak gemakkelijk te bereiken is, laat dan op die deur of dat raam even stevig hang- en sluitwerk aanbrengen als op de deuren op de begane grond.
- Help inbrekers geen handje door tuinstoelen of ladders buiten te laten staan. Berg ze op in de garage of het tuinhuisje, en maak dat dieven ook daar niet in kunnen.
- Dieven zijn verzot op deuren of ramen die verschoten zitten achter hoog struikgewas. Zet daarom regelmatig de snoeischaar in bomen en struiken die een vrij uitzicht belemmeren. Alle deuren en ramen blijven dan goed zichtbaar voor de omgeving.
- Als u de tuinverlichting aanschakelt op een lichtgevoelige schakelaar, gaan de lichten vanzelf aan als het donker wordt. Als het klaar wordt, gaan ze automatisch weer uit. Koop bij voorkeur speciale beveiligingsverlichting. Die is bestand tegen vandalisme, en ze is nog energiezuinig ook. Daarnaast bestaan er passieve infrarooddetectoren die de buitenverlichting inschakelen van zodra iemand de woning nadert.

15.2. Doe-het-zelf

- Houd kinderen en huisdieren uit de buurt.
- Draag passende werkkleding, niet te wijd en zonder loshangende delen.
Juwelen, een stropdas of sjaals zijn taboe. Ook met een polshorloge of armbanden kunt u blijven haken. Schoenen moeten goed passen en stevig aan de voet zitten.
- Gebruik gereedschap niet voor een ander doel dan waarvoor het is gemaakt, en gebruik het op de juiste manier. Houd het in goede conditie en schoon, en kijk het na telkens vooraleer u aan het werk gaat. Beschadigd gereedschap leidt gemakkelijk tot verwondingen.
- Cirkelzagen zijn gevaarlijke apparaten. Gebruik scherpe, niet-vernietigde en passende zaagbladen, en monteer deze op de juiste manier. Kijk na of de beweeglijke beschermkap goed terugklapt op het zaagblad en of de trekker niet kan blokkeren. De motor moet stilvallen van zodra u de trekker loslaat. Leg het elektrisch snoer over uw schouder, zodat u het niet kan doorzagen. Een veilige cirkelzaag heeft een zogenaamde dodemansknoop met lock-off functie. Deze voorkomt dat de zaag onverwacht op gang schiet. Vergeet niet dat het zaagblad nog enkele seconden blijft doordraaien nadat u de motor hebt afgezet.
- Ook een haakse slijpmachine kan ernstige verwondingen toebrengen. Controleer of de schijf niet beschadigd is en werk nooit zonder beschermkap. Zet het werkstuk stevig vast en houd de machine steeds vast met twee handen. Haal altijd de stekker uit het stopcontact als u iets aan de machine verstelt.
- Elektrische boormachines moeten dubbel elektrisch geïsoleerd zijn. Kies het goede boorijzer voor het juiste materiaal (hout, metaal of beton), de juiste stand (al dan niet kloppen), de goede draairichting en de goede snelheid (snel voor hout, langzaam voor metaal). Houd het boorstuk nooit in de hand, maar zet het stevig vast.
- Als u een elektrisch apparaat huurt, controleer dan altijd of het proper is en geen sterke slijtage of beschadigingen vertoont. Kijk ook zeker de snoeren en stekkers na. Huur geen apparaat waarvan u niet weet hoe het werkt. Laat het eens demonstreren. Vraag desnoods een schriftelijke gebruik- en veiligheidsinstructie, zodat u thuis alles nog eens rustig kan doornemen.
- Bij cirkelzagen, slijpen of het verwerken van isolatieschuim is het aan te raden een degelijk stofmasker te dragen. Voor het spuiten van verf bestaan er speciale spuitmaskers met een verwisselbare filter.
- Bescherm uw handen met veiligheidshandschoenen. Zogenaamde barrière crème, een soort onzichtbare handschoen in de vorm van een crème, voldoet niet.
- U wil hakken, aan de draaibank werken, slijpen, smeden of glaswol aanbrengen? Draag dan een bril met veiligheidsglazen en een op de huid aansluitende rand.
- Spijkertjes en dergelijke mag u nooit tussen de lippen vasthouden. Steek ook nooit een scherp stuk gereedschap zoals een schroevendraaier, beitel of drevel in uw zak. Als u valt, kunt u zich ernstig verwonden.
- Zet een ladder uitsluitend op een stevige, stabiele ondergrond en plaats hem nooit tegen een ronde of smalle zuil, of in een hoek. Een ladder moet altijd onder een hoek van 70 tot 75° staan. De afstand van de voet van de ladder tot de muur is dan ongeveer gelijk aan een vierde van de lengte van de ladder. Beklim de ladder met het gezicht ernaartoe en houd u vast met minstens één hand. Reik nooit verder zijwaarts dan armlengte.
- Bent u klaar met klussen, laat dan geen gereedschap slingeren. Berg het meteen op in een kist of hang het zodanig op dat het niet kan vallen. Doe gereedschapskist en werkruimte onmiddellijk op slot.

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
P 6m 1j 2j 3j 5j 10j											
V. INSTRUCTIES EN PERIODICITEIT											
1. BUITENELEMENTEN											
1 100	TOEGANGEN										
1 110	INGANGEN, OPRITTEN, STOEPE, TERRASSEN EN SCHEIDINGSMUREN	Nazicht van beloopbaarheid								ruimen van sneeuw en ijs (wettelijk verplicht)	dragen van aangepast schoeisel en andere PBM's
		Nazicht van naden, voegen en loszittende delen								eventuele herstellingen doen	
		Nazicht van gezondheidstoestand van aanplantingen tov hun omgeving, van de waterdichtheid van vijvers, toegangswegen,...								verwijderen van gevaarlijke wortels en takken	dragen van veiligheidsbril en handschoenen
		Nazicht van de voegen van gemeenschappelijke scheidingsmuren, muren in de omtrek van het gebouw, op niveau brengen van aanaardingen.								eventuele herstellingen uitvoeren	Aangepaste PBM's veilig gebruik van ladders (vastleggen aan de . voorziene bevestigingspunten)
		Nazicht van muurafdekkingen								eventuele herstellingen uitvoeren	Aangepaste PBM's veilig gebruik van ladders (vastleggen aan de . voorziene bevestigingspunten)
		Nazicht diverse leidingen									Aangepaste PBM's
		Nazicht van eventuele LPG-tanks en -leidingen								periodiek bezoek door erkend organisme, na iedere herstelling en om de 5 jaar.	
1 120	BUITENVERLICHTING	Schoonmaken en nazicht van de dichtheid									stroomuitschakeling veilig gebruik van ladders op vaste ondergrond
		Nazicht op branden van de lampen								vervangen van de lampen	stroomuitschakeling veilig gebruik van ladders op vaste ondergrond
		Nazicht van de bevestigingen en van de isolatie van de leidingen								vervangen van de defecte delen	stroomuitschakeling veilig gebruik van ladders op vaste ondergrond
1 200	DAKEN										
1 210	PLATTE DAKEN										
1 211	DAKVERDICHTING	Verwijderen van alle vuil en afval die de waterdichte bedekking kan beschadigen, doordringen en de waterafvoeropeningen kan verstopen.								bij eventuele opgemerkte beschadiging tussenkomst van installateur	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik van randbeveiliging of levenslijn

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 212	DAKKOLKEN	Nazicht van de staat van de dakbedekking op beschadigingen en waterdichtheid								bij eventuele opgemerkte beschadiging tussenkomst van installateur	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,.. Maak gebruik van randbeveiliging of levenslijn
		Nazicht op verstoppingen en de waterichtheid rondom								bij eventuele opgemerkte beschadiging tussenkomst van installateur	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,..
		NAZICHT OP LOSZITTENDE DELEN EN BESCHADIGINGEN								reinigen en beschermen met geschikte producten opvoegen van beschadigde groeven van slabben, scheuren en lekken loszettende delen herstellen	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,..
										bij eventuele opgemerkte beschadiging tussenkomst van installateur	
1 213	DAKRANDPROFIELEN	Nazicht op loszettende delen en beschadigingen								reinigen en beschermen met geschikte producten opvoegen van beschadigde groeven van slabben, scheuren en lekken loszettende delen herstellen	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,..
1 214	BALLAST	Spreiding en dekking nazien								Egaliseren van de ballast	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,.. Maak gebruik van randbeveiliging of levenslijn
1 220	HELLENDE DAKEN										
1 221	LEIEN- EN PANNENDAKEN	Verwijderen van mos en alle afval die de goede werking van de dakbedekking kan schaden									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker
		nazicht van goede werking regenwaterafvoeren									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker
		In goede staat houden van bijhorende werken, zoals slabben, schoorsteentoppen, enz...									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker
		Het behoud van een voldoende verluchting van de onderzijde van de bedekking, indien noodzakelijk									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker
		Nazicht van de bevestigingen, vooral aan dakrand								zie ook 1.213	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 223		Vervangen en terugplaatsen van ontbrekende, gebroken of verplaatste elementen								eventuele tussenkomst van dakdekker	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	METALEN DAKBEDEKKING	Zelfde voorschriften en opmerkingen als 1.221								Voor dakbedekkingen van zink en van al dan niet voorgelakt verzinkt staal bepalen de DTU nr 40.41 en 40.35 het volgende: 'De aandacht van de bouwheer dient erop gevestigd dat wanneer de atmosfeer agressiever wordt (bv door nieuwe verontreiniging), de oorspronkelijke bekledingen aan deze nieuwe omstandigheden moet worden aangepast.'	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	aluminium	Bovendien moeten de lassen, voegen, voegdekkingen en bevestigingen worden nagezien.									Gebruik gekeurde hoogwerker
	zink	Wanneer de bekleding tegen corrosie is beschermd door een coating, dan moet deze gedeeltelijk of volledig worden vervangen wanneer zij niet langer doeltreffend is.									
	lood										
1 224	koper										
	verzinkt staal										
	staal										
1 225	roestvrij staal	Afwassen met een zachte handborstel en een geconcentreerde ontvettende oplossing. Indien het vuil sterk hechtend is, mag het afwassen gebeuren met een machinale borstel en mag aan de ontvettende oplossing een zeer fijn schuurpoeder worden toegevoegd.									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik gekeurde hoogwerker
	GOLFPLATEN	Zelfde voorschriften en opmerkingen als 1.221 Eventueel herstellen van dichtingsvoegen Eventueel aanbrengen coating									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	HANGGOTEN, DAKGOTEN	Zie prestaties en opmerkingen van nrs 1.211, 1.212, 1.213 en 1.223 naargelang de aard van de materialen.								verwijderen van bladeren, slib en ander afval vrijmaken van de kolken	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
1 230		Verzakkingen opsporen								Herstellen van verzakkingen dor vakman	gebruik gekeurde hoogwerker
	DAKEN ALGEMEEN										
	1 232	UITRUSTING VOOR									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) veilig gebruik van ladders,... Gebruik gekeurde hoogwerker
	ONGEVALPREVENTIE EN										
	TOEGANG TOT DAKEN	Nazicht van de bevestigingen								herstellen van beschadigingen en loszittende delen	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) veilig gebruik van ladders,... Gebruik gekeurde hoogwerker
1 233		Bijwerken of herdoen van het schilderwerk of de corrosiewerende bescherming									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) veilig gebruik van ladders,...
	KAPCONSTRUCTIE	Nazicht van de staat van het hout (aantasting door								Het nazicht van de kapconstructie moet altijd	Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 234	HOUT	insecten - rot - aanwezigheid van scheuren, enz.) Nazicht van de opleggestroken op samendrukking								worden uitgevoerd, als er lekken zijn opgetreden. Herselling van de constructie	veilig gebruik van ladders,...
		Herbehandelen met schimmelwerende of brandwerende producten naargelang het geval								Veiligheidsinstructies op de verpakking lezen en opvolgen	Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders,.. Voldoende verluchten van ruimte
		Controle van de kopeinden van de balken en toestand van metselwerk in de inklemmingszone.									Aangepaste PBM's (gebruik van ankerhaak,...) Veilig gebruik van ladders,...
		Nazicht en bijwerken van de corrosiewerende bescherming van de verbingsorganen van de spanten, verankeringen, enz.									Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders,...
		Nazicht van de verbindingen en het goede gedrag van het geheel									
	KAPCONSTRUCTIE METAAL	nazicht van de corrosiewerende bescherming, met inbegrip van de eventuele herbehandeling								Herbehandeling	Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorzien ankerpunten)
		Nazicht van de bevestigingen, verankeringen, lassen en verbindingen								eventuele herselling Herschielden van de constructie	Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorzien ankerpunten) Gebruik eventueel een rolstelling en/of een goedgekeurde hoogwerker
		smeren van de beweegbare steunelementen.									Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorzien ankerpunten)
	TERRASSEN	reinigen								Voor het verwijderen van afval onder en tussen de tegels kan een waterspuit worden gebruikt nadat	beveiliging treffen om vallende voorwerpen uit te sluiten
		tegels op steunblokken soepele voegen								een of meer tegels zijn weggenomen. Opletten voor verstoppingen van de afvoerleidingen.	
		nazicht en vervangen van de losgekomen gedeeltes									Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...)
1 236	SCHOORSTENEN EN ANDERE KANALEN	nazicht en eventuele bijwerking van de buiten- bepleisteringen en bekledingen								Indien bij het schoorsteenvegen inwendige roet- en condensatievorming wordt vastgesteld, moet de eigenaar hiervan op de hoogte worden gebracht opdat hij de nodige schikkingen kan treffen.	Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorzien ankerpunten)
		nazicht van de bevestigingen en van de staat van de schoorsteenkappen, -dekplaten, enz.									Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorzien ankerpunten)
		schoorsteenvegen								door gebruik te maken van erkende vakman	Aangepaste PBM's (bril, handschoen, masker,...)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 300	1 237 ANTENNES	Nazicht op spanning van de bevestigingen, spankabels en trekkers								Aanspannen en/of herstelling uitvoeren. Dit kan soms beter door een vakman gedaan worden.	Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) of best gebruik maken van gekeurde hoogwerker
	1 238 BLIKSEMAFLEIDERS	Nazicht van de bevestigingen, aansluitingen en geleiders Meting van de doeltreffendheid na iedere ontlading.								Laat herselingen en metingen uitvoeren door vakman	Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan voorziene ankerpunten) of best gebruik maken van gekeurde hoogwerker
	GEVELS										
	1 310 PARAMENTEN										
	1 311 BETON	nazicht van het uitzicht en op barsten + reinigen met natte verzadigde stoom indien het materiaal sterk vervuild is + reinigen met stoom in het kader van het onderhoud van licht bevuild beton									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		Vochtwerende behandeling								de vochtwerende behandeling heeft tot doel de bevuilding te vertragen en mosvorming tegen te gaan.	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker Steeds de veiligheidsmaatregelen nalezen op de technische fiches en opvolgen.
		Herstellen van het beton in de beschadigde zones								door gebruik te maken van erkende vakman	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		Nazicht en herstelling van voegen en uitzetvoegen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,... Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
	1 312 NATUURSTEEN EN KUNSTSTEEN	nazicht van het uitzicht + reinigen van de sterk vervuilde gedeeltes met waterverstuiving op lage druk, met natte verzadigde stoom of door een combinatie van beide. + reinigen van de licht bevuild gedeeltes op zelfde wijze									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 313	GEVELBAKSTEEN	Vochtwerende behandeling								De noodzaak van een vochtwerende behandeling moet worden onderzocht als functie van de poreusheid van de materialen.	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		herbevestiging van losgekomen stenen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		nazicht en herstelling van voegen en uitzetvoegen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,... Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
	GEVELBAKSTEEN	nazicht van het uitzicht + reinigen van de sterk bevuilde gedeeltes door hydropneumatisch zandstralen, door natte verzadigde stoom, door een chemische behandeling met tensio-actieve producten naargelang de aard van de baksteen.								uitvoering door erkend vakman	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		+ reinigen van licht bevuild parament met natte verzadigde stoom of door een chemische behandeling met tensio-actieve producten indien de baksteen verglaasd is.									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		vochtwerende behandeling									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten) Gebruik bij voorkeur een gekeurde hoogwerker
		nazicht en hestellen van de voegen en uitzetvoegen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		nazicht van het uitzicht									
	PLEISTERWERK EN SIERPLEISTERS	nazicht van de hechting en herstelling van de losgekomen zones + reinigen van licht vervuilde gedeeltes met natte verzadigde stoom.								Voor de herstelling van bepaalde pleisters moeten hechtingsmiddelen aan de mortel toegevoegd worden. Lees de bijsluiters	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		+ reinigen van sterk vervuilde gedeeltes door hydropneumatisch zandstralen								uitvoering door vakman	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		Vochtwerend maken								Eerst risico gebonden aan de wijziging	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 315	SCHILDERWERK	nazicht van het uitzicht								van de waterdampermeabiliteit nagaan.	Veilig gebruik van ladders,...
		herschilderen								Voor gevels waarvan het schilderwerk zich in slechte staat bevindt, kan de voorbereiding nog andere bewerkingen omvatten, zoals zandstralen, plaatsen van een wapening, speciale isolatieprocédés.	Gebruik bij boorkeur een gekeurde hoogwerker Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	1 316 LICHT GEVELS EN BEBORDINGEN	reiniging aangepast aan de aard van het samenstellende materiaal								Cederhout hoeft geen behandeling	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		Nazicht van de bevestigingen									
	1 317 VOEGEN TUSSEN GEVELEMENTEN	nazicht van de dichtheid									
		Nazicht van de voegen								herstellen van de losgekomen of beschadigde voegen	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	1 320 BUITENSCHRIJNWERK										
	1 321 HOUTEN BUITENSCHRIJNWERK										
	a) oliën	reinigen									Veilig gebruik van ladders,...
		schuren, ontstoffen en behandelen van de beschadigde gedeeltes								De verbindingen van het schrijnwerk, waterlijsten, dorpels, glaslatten en klein hout vergen bijzondere zorgen.	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		behandeling van het geheel, voorafgegaan door schuren en ontstoffen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
	b) verven	reinigen									Veilig gebruik van ladders,...
		schuren, ontstoffen en behandelen van de beschadigde gedeeltes								De verbindingen van het schrijnwerk, waterlijsten, dorpels, glaslatten en klein hout vergen bijzondere zorgen.	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		behandeling van het geheel + wanneer de ondergrond in goede staat is: ° afborstelen, ontstoffen ° afwassen om te conserveren ° afvegen ° eventueel bijwerken ° nieuwe deklaag									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 322	ALUMINIUM BUITENSCHRIJNWERK	+ wanneer de ondergrond in slechte staat is: ° afkrabben ° afwassen om te herschilderen ° schoonbijten ° mechanisch schuren ° stoppen en plamuren ° grondlaag ° een of meer tussenlagen ° deklaag									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		geanodiseerd of gemoffeld									
	KUNSTSTOFFEN	afwassen met een vochtige spons of met zeepwater									Veilig gebruik van ladders,...
		reinigen met de door de fabrikant aan te geven producten								Indien er op het aluminium afzettingen zijn, mag het afgewassen worden Geen schurende materialen gebruiken	Veilig gebruik van ladders,...
	BEGLAZING	wassen met zuiver water of eventueel met water en een detergent								aangezien sommige cementsoorten of producten die fluorsamenstellingen bevatten, het glas kunnen aantasten of afzettingen veroorzaken, moet men deze producten zo snel mogelijk van het glas verwijderen. Het gebruik van schurende producten die niet speciaal voor glas zijn bestudeerd, moet worden vermeden.	Veilig gebruik van ladders,...
		beglazingsstrips: nazicht van de hechting aan het glas en aan het raam en vervangen van de losgekomen of gescheurde voegen.								Geen schurende materialen gebruiken	Bij hoge ramen gebruik maken van gekeurde hoogwerker
	BESLAG	reinigen								De herstelling en vervanging van ingewikkeld beslag (draai-kipramen, hefschuiframen) moet door specialisten worden uitgevoerd.	Veilig gebruik van ladders,...
		smeren van beweegbare gedeeltes								regelmatige smering verlengt de levensduur en de goede werking	Bij hoge ramen gebruik maken van gekeurde hoogwerker
	AANSLUITINGSVOEGEN	nazicht van de hechting en vervangen van de losgekomen of gescheurde voegen.								Herstellen van voewerk best door vakman	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)
		nazicht van de toestand van de voegbodem								Herstellen van voegwerk best door erkend vakman Geen schurende materialen gebruiken	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders en stellingen (vastleggen aan voorziene ankerpunten)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
1 327	CONDENSATIEGOTEN	reinigen en controleren van de werking van het afvoersysteem									Veilig gebruik van ladders,...
1 328	MECHANISCHE LUIKEN EN HEKWERKEN	nazicht van de bedieningsorganen, van de mechanische en veiligheidsonderdelen en van de sluitingsorganen.									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		verwijderen van roest en herschilderen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
1 329	VERLUCHTINGSROOSTERS	reinigen en controleren van de goede werking								Geen schurende materialen gebruiken	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		verwijderen van eventueel roest en herschilderen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		nazicht van de bevestigingen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
1 330	LEIDINGEN										
1 331	AFVOERLEIDINGEN REGENWATERAFVOER	controle waterdichtheid en ev. ruimen van de leidingen									
		controle van de staat en vastzetting van de bevestiging									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
1 400	RIOLERING										
1 410	BUIZEN	controle van de diverse bevestigingen									
	DIVERSE LEIDINGEN	verwijdering van afzettingen (bladeren, slijk, enz)									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
1 420	KOLKEN, TERUGSLAG-KLEPPEN, DUIKERS, ENZ	nazicht									
		ruimen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
1 430	BEHANDELINGSTOESTELLEN VAN AFVALWATERS										
1 431	vetafscheiders en slijkvangers	reinigen van de korven									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		reinigen put									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
1 432	bezinkput	controle en eventuele ruiming									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Werk uit te voeren met begeleiding
1 433	septische putten	ledigen, waarbij ca. 1/5 van het slib in de verteringsbak van de put wordt gelaten								Sommige deskundigen zijn van oordeel dat septische putten meerdere jaren zonder ledigen kunnen werken, op voorwaarde dat zij goed gebouwd zijn, correct worden gebruikt en zorgvuldig worden onderhouden.	
		verwijderen van de bovendrijvende sliblaag									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Werk uit te voeren met begeleiding

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
		reinigen van de verbindingsspleet tussen het								Opgelet voor eventuele zuurstofverdringende gassen en/of zorgen voor voldoende zuurstof in de put	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		bovenste en onderste compartiment									persoon van 18 jaar
		nazicht van de verluchtingspijpen en zo nodig vrijmaken									
		controle van het behandeld water									
		controle dichtheid van de put									Opgelet voor eventuele zuurstofverdringende gassen en/of zorgen voor voldoende zuurstof in de put

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen	
P 6m 1j 2j 3j 5j 10j												
2. GEMEENSCHAPPELIJKE BINNENELEMENTEN												
2 100	VERKEER											
	2 110	DIEFSTALBEVEILIGINGS-SYSTEEM	nazicht van de werking van de installatie door de detectie en het alarm te testen.								Het gebeurt vaak dat de verzekeringsmaatschappijen verplichten een onderhoudscontract af te sluiten bij een gespecialiseerd organisme.	
			vervangen van de automatisch herlaadbare batterijen									
2 120	BRANDETECTIE	nazicht								Jaarlijkse controle door de Nationale Vereniging voor Beveiliging tegen Brand (NVBB).		
2 200	DIVERSE TOEGANGEN											
2 210	MUREN MUURBEKLEDINGEN	nazicht van het uitzicht en van de eventuele voegen										
		schilderwerk: afwassen met water, eventueel met een detergent, vervolgens afspoelen									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...	
		vinylbekledingen: afwassen met water, eventueel met een detergent, vervolgens afspoelen.									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...	
		muurbetegeling: afwassen met water, eventueel met een detergent, vervolgens afspoelen.									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...	
		stenen bekledingen: schoonmaken met een licht vochtige doek + eventueel aangepaste detergent									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...	
		tapijt: ontstoffen en ontvleken									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...	
		schoonmaken met shampoo										
2 220	VLOERBEDEKKING	nazicht van het uitzicht en de naden en voegen										
		reinigen en/of onderhoud										
		° tegelvloer: schoonmaken en onderhoud met water en lijnoliezeep, eventueel was aanbrengen										
		° natuursteenvloer: zie tegelvloer, maar zo weinig mogelijk bevochtigen										
2 230	NORMALE EN NOOD-VERLICHTING	schoonmaken van de toestellen (bekken, bollen, reflectoren, enz..)									Uitvoeren met stroomonderbreking Veilig gebruik van ladders,...	
		Vervangen van gloei- en fluorescentielampen								Om de kwaliteit van de verlichting te behouden	Uitvoeren met stroomonderbreking	

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
2 240	PARLOFOON en VIDEOFOON									moeten de lampen worden vervangen voor het verstrijken van hun nuttige levensduur, zoals vermeld op de verpakking.	Veilig gebruik van ladders,...
		Controle van de batterijen								Door erkende firma en bevoegd persoon	
		controle van de werking								Door erkende firma en bevoegd persoon	
		schoonmaken van de klavieren									
2 300	TRAPPENHUIZEN OVERLOPEN GANGEN										
2 310	MUREN DIVERSE BEKLEDINGEN	zie nr 2.210									
2 320	VLOERBEDEKKING	zie nr 2.220									
2 330	BESCHERMING VAN DE LIFT EN TRAPLEUNINGEN	schoonmaken									
		nazicht van de bevestigingen									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
2 340	NORMALE EN NOOD- VERLICHTING	zie nr 2.230									
2 350	BRANDETECTIE	zie nr 2.120								Nazicht en detectie door bevoegd persoon Houdt controle op uitvoering van onderhoud	
2 360	PERSONEN- EN GOEDERENLIFT	controle van het mechanisch gedeelte:								De resultaten van de jaarlijkse inspectie en de herstellingen die buiten het normaal onderhoud en/of de veranderingen in de constructie vallen, moeten bij het postinterventiedossier worden bijgevoegd. Register bijhouden	Aangepaste PBM's (handschoenen;...)
		controle van de veiligheidsinrichtingen en hun correcte werking									Aangepaste PBM's (handschoenen;...)
		controle van de elektrische, hydraulische, pneumatische en/of mechanische installaties en hun correcte werking									Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Afsluiten van de liftschacht
		controle gelijkaardig aan de maandelijkse controle, maar grondiger uitgevoerd, met inbegrip van de controle van het geraamte.								Verslag controleorganisme bij postinterventiedossier te voegen.	Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Balustrade aan liftschacht

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
2 400	KOKERS KANALEN DIV. LEIDINGEN										
2 410	TECHNISCHE KOKERS EN LEIDINGEN										
2 411	ventilatie	ontstoffen van de roosters								Met stofzuiger en borstel	Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		controle op de goede werking								hersel door erkende firma en bevoegd persoon	
2 412	brandklep	controle op de werking								hersel door erkende firma en bevoegd persoon	
2 420	TOEVOERLEIDINGEN										
2 421	Koud en warm water	controle op de staat van de waterdichtheid en van de bevestiging van de leidingen.								Ledigen van installaties die aan vorst blootstaan isoleren.	Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		controle op de goede werking van de afsluitkranen, kleppen, regelorganen, aflaatkranen,...									Aangepaste PBM's (handschoenen, bril,...)
		schoonmaken van de filteringen van kranen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		nazicht van de isolatie en van de voorzieningen voor bescherming van aan vorst blootstaande leidingen.								voor de winter	Veilig gebruik van ladders,...
		onderhoud van eventueel schilderwerk									Aangepaste PBM's (handschoenen, bril,...) Veilig gebruik van ladders,...
2 422	gas	controle van de staat, van de dichtheid en van de bevestiging van de leidingen								Individuele gastoestellen aangesloten dmv soepele slangen/ deze moeten vervangen worden wanneer ze tekenen van veroudering vertonen zoals verlies van elasticiteit, barstjes, slechte reuk, enz., of om de 4 jaar.	
		controle op de goede werking van de afsluitkranen, kleppen, regelorganen, ontluuchtingskranen,...									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
2 423	verwarming	controle van de staat, van de dichtheid en van de bevestiging van de leidingen									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		controle op de goede werking van de afsluitkranen, kleppen, regelorganen, ontluuchtingskranen,...								Regelmatig de afsluiters een dichtmaken, opdat ze niet vaststaan als je ze nodig hebt.	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
		controle van de pakkingen van de kranen								Herstel door firma en bevoegd persoon	Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)
										Opletten voor druk en warm water bij losdraaien van onderdelen	Water afdalen
2 424	elektriciteit	controle van de staat en van de bevestigingen van de leidingen en van de hoog- en laagspannings-									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...)

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
2 430	AFVOERLEIDINGEN	verdeeldozen									
	2 431 Hemelwater	nazicht van de staat, van de dichtheid, van de bevestigingen en van de vastmetelingen van de leidingen en kolken.									
		nazicht en eventueel ruimen van leidingen en kolken									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
	2 440 VENTILATIEKOKERS										
	2 441 Natuurlijke ventilatie	schoonmaken en ontstoffen									Veilig gebruik van ladders,...
		ontsmetten									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		nazicht op de goede werking									
	2 442 gecontroleerde mechanische ventilatie	idem natuurlijke ventilatie									Aangepaste PBM's (bril, handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
	2 443 filtratie	reiniging								voor dampkappen zonder afvoer naar buiten vervanging van de filter om de drie maanden	Aangepaste PBM's (handschoenen;...) Veilig gebruik van ladders,...
		vervanging									
2 500	TECHNISCHE LOKALEN EN ELEMENTEN										
	2 510 WATER EN WATERBEHANDELING										
	2 511 watermeters	nazicht van de werking									
		opsporing van eventuele lekken in de installatie									
	2 512 waterbehandelingstoestellen en eventuele regeling	nazicht van de werking door systematische waterontleding								jaarlijkse controle door erkend organisme	
		onderhoud van de toestellen									
	2 513 drukregelaars, ontspanners, tanks, hydrofoorgroepen	nazicht van de werking en eventuele regeling									
		nazicht van eventuele pompen									
2 514	filters	reinigen en doorspoelen,								volgens opgave van de fabrikant, normaal om de 2 maand	
		vervangen van het filterelement									

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
2 515	boilers	controle van de werking van de hulpstukken (kranen, kleppen, enz.)								beroep doen op erkend installateur	
		controle op de regeling									
		ontkalken								beroep doen op erkend installateur	
2 520	STOOKPLAATSEN EN BIJLOKALEN										
2 521	schouwen	Controle op de dichtheid Vegen: moet het verwijderen van roest en alle andere verbrandingsproducten toelaten, maar ook van alle vreemde voorwerpen, zoals vogels en nesten, bladeren of papier of van afvalstukken voortkomend van de eventuele verwerking van de schoorstenen en rookkanalen.								Verplichte jaarlijkse reiniging van schoorstenen door erkend schoorsteenveger.	gebruik van aangepaste PBM's Veilig gebruik van ladders (vastleggen aan de voorziene ankerpunten)
2 522	ketels	schoonmaken van verbrandingskringen								de norm NBN D 06-001 bepaalt dat een nota bestemd voor de gebruikers alle nodige onderrichtingen moet bevatten voor het starten en het stilleggen van de ketel, de bediening ervan, het nodige onderhoud en zijn periodiciteit.	gebruik van aangepaste PBM's
		controle op de dichtheid van de verbrandingskringen									gebruik van aangepaste PBM's
2 523	branders	schoonmaken en afstellen van de brander								De beheerder moet in het bezit zijn van een attest waaruit blijkt dat aan de verplichtingen is voldaan.	gebruik van aangepaste PBM's
		verbrandingsproef									
2 524	reservoirs voor vloeibare brandstoffen	controle van de dichtheid								KB betreffende de reservoirs voor vloeibaar gemaakt propaan en butaan.	
		nazicht van de veiligheidstoestellen									
		afname en bijregeling van de veiligheidskleppen									
		schoonmaken en ruimen									
2 530	PLAATSEN VOOR ELECTROGEENGROEP OF NOODGROEP	nazien op periodiek onderhoud Van tijd tot tijd (volgens een schema) de groep laten opstarten in vrijbelasting of in noodprocedure								winteronderhoud niet verwaarlozen onderhoud door een erkende firma laten doen onderhoudsboekje bijhouden	Bij werken in de omgeving van geleiders deze stroomloos zetten
		Nazicht van de ruimte op eventuele kans van ongedierte								eventuele gaten dichten gaas van de verluchting in orde houden	
		Verluchtingsopeningen vrijhouden en eventuele filters vervangen									
2 600	PRIVATIEVE GEDEELTES										

art.nr	element	prestaties	periodiciteit							opmerkingen	preventiemaatregelen
			P	6m	1j	2j	3j	5j	10j		
2 610	SANITAIRE INSTALLATIES										
2 611	sanitaire toestellen	controle op de werking en de pakkingen van de kranen en reiniging van de filters									Aangepaste PBM's (handschoenen;...)
		controle van de dichtheid van de stankafsluiters en ruimen van de bezinksels									Aangepaste PBM's (handschoenen;...)
		controle van de dichtingen en diverse bevestigingen									Aangepaste PBM's (handschoenen;...)
2 612	toiletten	controle op de dichtheid van het spoelreservoir en eventuele vervanging van de pakkingen									Aangepaste PBM's (handschoenen;...)